

2000. gada darba apskats
Latvijas Republikas Ārlietu ministrija

SATURS

IEVADS.....	3
ĀRLIETU MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA	6
ĀRLIETU MINISTRIJAS GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES	8
ĀRLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS	10
2000. gads un Latvijas integrācija Eiropas Savienībā.....	10
Latvijas NATO integrācijas politika.....	14
Latvija un reģionālās sadarbības aspekti	19
Latvijas un Krievijas attiecību problemātika	22
Latvijas prezidentūra Eiropas Padomē.....	27
Latvijas pagātnes mantojums un vēstures izvērtēšana.....	29
Sabiedrisko attiecību organizācija Ārlietu ministrijā	32
Divpusējie līgumi (spēkā no 2000. gada)	34
Starptautiskie daudzpusējie līgumi (spēkā no 2000. gada).....	37
PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA.....	38
LATVIJAS REPUBLIKAS DIPLOMĀTISKĀS PĀRSTĀVNICĪBAS 2000. GADĀ.....	39
PERSONĀLA SASTĀVS ĀRLIETU MINISTRIJĀ UN DIPLOMĀTISKAJĀS PĀRSTĀVNICĪBĀS 2000. GADĀ.....	42
IEKŠĒJAIS AUDITS	43
RESURSI.....	44
2000. gada budžets pa programmām	44
Diplomātisko pārstāvniecību budžets.....	45
INFORMĀCIJA PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMU.....	46
Aktīvi un pasīvi (kopsavilkuma bilance latos).....	46
Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums (latos).....	46
Iemaksas starptautiskajās organizācijās (latos).....	47
Ārlietu ministrijas nodarbinātība	47
KONSULĀRAJĀ DEPARTAMENTĀ SNIEGTIE KONSULĀRIE PAKALPOJUMI UN IEKASĒTĀS KONSULĀRĀS UN VALSTS NODEVAS 2000. GADĀ.....	48
ĀRLIETU MINISTRIJAS STRUKTŪRA	50

IEVADS

Godājamie lasītāji!

Ieejot nākamajā gadu tūkstošā, Latvija kā jauna Eiropas valsts nes sevī gan lielas nākotnes izredzes, gan arī to atbildības kopumu, ko vēsture ir uzticējusi visai Latvijas sabiedrībai, kas izveidojusi savu valsti sarežģītajā 20. gadsimtā.

Mēs esam Eiropas vēstures pēdējo desmit gadu lielā "paātrinājuma" procesa tiešie dalībnieki, un tāpēc šis gads mums ir bijis intensīvs un auglīgs, un šī gada darbs ir vērsts nākotnē.

Valsts ārpolitikai ir ilgtermiņa mērķi un uzdevumi. Tāpēc tik svarīga ir mūsu ārpolitisko mērķu skaidrība un pēctecība, kas tika saglabāta cauri visiem aizvadītās desmitgades dramatisko pārmaiņu pārbaudījumiem.

Šajā sarežģītajā vērtību pārvērtēšanas procesā, gan pārejā uz tirgus ekonomiku, gan pārvarot totalitārisma radītās sekas, gan pieaugot nevalstisko organizāciju lomai, sava tagadne bija jāpārvērtē tiklab no jauna izveidotajai politiskajai elitei, tā arī katram iedzīvotājam. Latvijas stabilitāte un panākumi ir visas valsts kopīga, rūpīgi saskaņota darba rezultāts. Lai to panāktu, ir svarīgi, kas ar valsti notiek kopējā Eiropas un pasaules kontekstā. Valsts nevar attīstīties kā vientuļa sala. Tāpēc es, runājot par mūsu ārpolitiku, gribētu uzsvērt mūsu ārpolitisko mērķu pastāvīgumu, konsekvenci to īstenošanā un veiksmīgu sadarbību ar mūsu partneriem visā pasaulē.

Latvijas ārpolitikā kursa prioritātes Eiropas Savienība un NATO liecina ne tikai par Latvijas valdības nemainīgo nostāju, bet arī par to, ka konsekventi tiek pildīta tautas griba. Piecas no sešām Saeimā pārstāvētajām partijām atbalsta Latvijas pievienošanos NATO, un pilnīgi visas – Latvijas ceļu uz Eiropas Savienību. Lai arī tikai šogad sākusi iestāšanās sarunas ar Eiropas Savienību, Latvija ir saņēmusi jau trešo pozitīvo Eiropas Komisijas Progresā ziņojumu pēc kārtas. Vienlaikus es vēlos uzsvērt, ka Latvija darīs visu, lai 2002. gada beigās būtu gatava saņemt uzaicinājumu pievienoties Eiropas Savienības valstu saimei. Tikpat nopietni mēs raugāties uz NATO kā bezalternatīvu mūsu reģiona stabilitātes un drošības balstu. Latvijas un visas Baltijas drošības jautājumi ir saistīti ar NATO tikpat cieši kā ar Eiropas Savienību, un Latvija konsekventi pilda savas saistības saskaņā ar Rīcības plānu dalībai NATO, kas tiek sastādīts un veiksmīgu partnerattiecību līmenī īstenots jau otro gadu.

Latvija sadarbojas ar saviem partneriem visā pasaulē – gan ASV rietumos, gan Japānu un Ķīnu Tālajos austrumos. Šogad Ķīnā un Ēģiptē tika akreditēti pirmie Latvijas vēstnieki. Ķīnā šajā gadā arī tika atklāts mūsu jaunākās vēstniecības birojs. Latvijas intereses daudzās valstīs palīdz aizstāvēt un īstenot goda konsuli.

Eiropas Savienības ietvaros mēs veiksmīgi esam strādājuši pie iestāšanās sarunu procesa gan Portugāles, gan Francijas prezidentūras laikā, un cerīgi raugāties uz sadarbību ar saviem sabiedrotajiem un draugiem Ziemeļvalstīs. Zviedrijas prezidentūras laikā mēs ceram atvērt visas vai gandrīz visas sarunu sadaļas, lai veiksmīgi īstenotu savus plānus būt līdzīgiem starp līdzīgiem. Dānijas prezidentūras laikā 2002. gada otrajā pusē sarunu process ar Eiropas Savienību ir jāpabeidz.

Latvija ir gatava uzņemties arvien lielāku atbildību Baltijas jūras reģiona attīstībā, jo uzskata, ka šim reģionam būs liela nozīme rītdienas Eiropā, īpaši ņemot vērā mūsu kaimiņvalsts Krievijas un citu reģiona partneru dinamisko attīstību. Savukārt, ievērojot Vācijas prezidentūras jaunās prioritātes Baltijas jūras valstu padomē, ir skaidrs, cik svarīga ir ekonomiskās dimensijas saistība ar Ziemeļu dimensiju.

Latvija ceļā uz Eiropas Savienību uzskata par nepieciešamu pilnveidot sadarbību ne tikai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm, bet arī ar visām kandidātvalstīm un citu valstu sadarbības partneriem, kuri veicina integrācijas procesus Eiropā.

Integrācija ir atslēgas vārds mūsu ārpolitiskajai un lielā mērā arī iekšpolitiskajai darbībai. Tā ir Latvijas integrācija pasaulē un Eiropā. Tā ir integrācija transatlantiskajās drošības struktūrās. Tā ir aktīva sadarbība reģionālo struktūru ietvaros. Tas ir integrācijas process pašā Latvijā.

Lai to sekmētu, Latvija ir gatava saglabāt visu pozitīvo, kas veicina mūsu ceļu uz integrētu politisku nāciju nākotnē, vienlaikus atklāti izvērtējot pagātnes gaišās un tumšās lappuses. Tādēļ mēs lielu nozīmi piešķiram atziņām, kas izkristalizējas Latvijas Vēsturnieku komisijas darbā, kas kā starptautiska pētnieku kopa dibināta pēc Latvijas prezidenta iniciatīvas. Mūsu sabiedrībā nekad nebūs vieta diskriminējošai neiecietībai.

Šajā skatījumā neapšaubāmi ļoti svarīga ir Latvijas prezidentūra Eiropas Padomē. Eiropas Cilvēktiesību konvencija jau pusgadsimtu ir Eiropas Padomes galvenais instruments, kas tandēmā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesu kļuvis par efektīvu cilvēktiesību aizsardzības mehānismu. Tas garantē cilvēktiesības vairāk nekā 800 miljoniem cilvēku visā Eiropā. Latvija 2001. gada sākumā rīkos semināru par Konvencijas ievērošanu administratīvajā procesā un nacionālajā tiesu sistēmā. Tātad mēs esam gatavi mācīties rītdienai.

No otras puses, šīs prezidentūras laikā mēs ne tikai daudz iemācīsimies, bet arī spēsim dot paši. Mēs jau šobrīd varam piedāvāt savu pieredzi. Vizīšu laikā Gruzijā un Ukrainā esam izteikuši gatavību dalīties savā reformu procesa pieredzē, kā arī sniegt padomus veiksmīgai sabiedrības integrācijai. Lai stiprinātu un padarītu daudzveidīgāku valodu apmācību, 2001. gadu Eiropas Padome un Eiropas Savienība ir pasludinājušas par Eiropas Valodu gadu, jo valodu zināšanām ir būtiska loma izpratnes un cieņas vairošanā pret dažādu kultūru identitātēm. Mēs vēlamies iepazīstināt 41 Eiropas Padomes valsti ar Latvijas sasniegumiem valodu politikas jomā. Latvija 2001. gada 19.–20. aprīlī Rīgā rīkos konferenci “Mazās valodas 21. gadsimta Eiropā”. Mēs ceram pievērst uzmanību nepieciešamībai aizsargāt un veicināt Eiropas mazās un mazāk pazīstamās valodas.

Būtiski, ka līdzās ierastajiem un aktuālajiem Eiropas Padomes darba kārtības jautājumiem Latvija īpašu vērību pievērs Eiropas mazo kultūru attīstības problemātikai. Kultūras daudzveidība ir būtiska Eiropas identitātes apziņai, tā ir atbalstīta arī Eiropas Kultūras konvencijā. Atzinīgi novērtējot Eiropas Padomes veiksmīgo kampaņu “Eiropa – kopīgs mantojums” par godu Eiropas Padomes 50. gadadienai un jaunajai tūkstošgadei, un būdama īpaši aktīva Eiropas Padomes darbībā šajā jomā, Latvija 2000. gada 7.–10. decembrī uzņēma šīs kampaņas noslēguma ceremoniju Rīgā.

Latvijas Republikas ārlietu ministrs

Indulis Bērziņš

ĀRLIETU MINISTRIJAS JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Ārlietu ministrija ir valsts pārvaldes iestāde. Tā īsteno Latvijas Saeimas izstrādāto un apstiprināto ārpolitiku, piedalās Latvijas ārējās ekonomiskās politikas veidošanā. Ministrijas uzdevums ir ar politiskiem un diplomātiskiem līdzekļiem nodrošināt Latvijas ārpolitikas koncepcijas īstenošanu, kuras mērķis ir radīt iespējami labvēlīgus apstākļus Latvijas starptautiskajai drošībai un iekšpolitiskajai stabilitātei, kā arī veicināt Latvijas iekļaušanos starptautiskajā apritē.

Ministrija savas kompetences ietvaros veic šādas funkcijas:

- analizē ārvalstu iekšējo un ārējo politiku un sniedz Ministru kabinetam informāciju un priekšlikumus starpvalstu attiecību attīstības jautājumos;
- sagatavo likumprojektus, kā arī citu normatīvo aktu un starptautisko līgumu projektus, konsultē valsts institūcijas un sniedz atzinumus par normatīvo aktu un starptautisko līgumu projektiem no starptautisko publisko tiesību viedokļa;
- izlemj jautājumus, kas saistīti ar Latvijas diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību atvēršanu ārvalstīs;
- organizē ārvalstu delegāciju oficiālās vizītes Latvijā;
- organizē Valsts prezidenta, Saeimas priekšsēdētāja, Ministru prezidenta vai ārlietu ministra oficiālās vizītes uz ārvalstīm sadarbībā ar attiecīgajām ārvalstu institūcijām;
- veic konsulārās funkcijas Latvijas Republikā un ārvalstīs saskaņā ar Latvijas Republikas Konsulāro reglamentu un citiem tiesību aktiem;
- nodrošina ministrijas un Latvijas diplomātisko pārstāvniecību budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izmantošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem.

Politiski Ārlietu ministriju vada ārlietu ministrs.

Ministrijas parlamentārais sekretārs nodrošina ministrijas saikni ar Saeimu, tās komisijām un frakcijām, pārstāv ārlietu ministra politisko viedokli un ir atbildīgs par ministrijas sagatavoto likumprojektu virzību Saeimā.

Ministrijas darbu vada valsts sekretārs. Valsts sekretārs ir ierēdnis un diplomāts, un viņš nodrošina ministrijas darba nepārtrauktību, ja mainās ministrijas vadība.

Ministrijas pakļautībā ir:

- vēstniecības ASV, Austrijā, Baltkrievijā, Beļģijā, Čehijā, Dānijā, Francijā, Grieķijā, Igaunijā, Itālijā, Izraēlā, Kanādā, Krievijā, Ķīnā, Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā

Karalistē, Lietuvā, Nīderlandē, Norvēģijā, Polijā, Portugālē, Somijā, Spānijā, Ukrainā, Uzbekistānā, Vācijā, Zviedrijā;

- pastāvīgās pārstāvniecības ANO (Ņujorkā un Ženēvā), EDSO, Eiropas Padomē, Eiropas Savienībā, NATO, PTO, UNESCO;

- ģenerālkonsulāts Sanktpēterburgā;

- konsulāti Pleskavā, Vitebskā.

Ministrijas pārziņā ir VAS "Diplomātiskā servisa aģentūra", kuras uzdevumos ietilpst valsts nekustamo īpašumu kopuma formēšana ar nolūku nodot to lietošanā Ārlietu ministrijas vajadzībām. Aģentūra, sadarbībā ar ministriju, veido Latvijas vēstniecību un konsulātu attīstības plānus jautājumā par nekustamo īpašumu. Tā sniedz juridiskas un finansiālas konsultācijas ārvalstu diplomātiskajām misijām un starptautiskajām organizācijām nekustamo īpašumu nomas, pirkšanas – pārdošanas un būvniecības jautājumos. "Diplomātiskā servisa aģentūra" nodrošina būvekspertīzi, būvuzraudzību un būvprojektu vadīšanu Ārlietu ministrijas objektos Latvijā un ārzemēs.

ĀRLIETU MINISTRIJAS GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES

Latvijas Ārlietu ministrijas un ārlietu dienesta kopumā galvenos uzdevumus un prioritātes nosaka vairāki tiesiski akti.

Latvijas Ārlietu ministrijas galvenie uzdevumi vispārīgā veidā ir noteikti Diplomātiskā un konsulārā dienesta likumā:

- nodrošināt Latvijas iedzīvotāju - pilsoņu un nepilsoņu, kā arī juridisko personu interešu aizsardzību ārvalstīs;
- informēt ārvalstu institūcijas un pilsoņus par Latviju;
- koordinēt Latvijas valsts iestāžu starptautiskos sakarus;
- nodrošināt Latvijas valsts institūcijas un sabiedrību ar ārvalstīs legālā veidā iegūtu informāciju;
- veikt konsulārās funkcijas.

No minētā izriet, ka Latvijas vēstniecībām, ģenerālkonsulātiem un konsulātiem ir jāveic sekojošas vispārīgas funkcijas:

- pārstāvēt Latvijas valdību akreditācijas valstī¹;
- aizstāvēt Latvijas valsts un Latvijas fizisko un juridisko personu likumīgās intereses akreditācijas valstī;
- uzturēt kontaktus ar akreditācijas valstī esošajām starptautiskajām organizācijām un trešo valstu pārstāvniecībām;
- informēt Latvijas valdību par akreditācijas valsts politisko, ekonomisko, sociālo un kultūras attīstību, kā arī par šīs valsts attiecībām ar citām valstīm;
- izplatīt akreditācijas valstī informāciju par Latviju, tās ekonomisko un kultūras potenciālu;
- veicināt Latvijas eksportu, piesaistīt investīcijas no akreditācijas valsts;

Otrs būtisks Latvijas ārpolitiku reglamentējošs dokuments ir Saeimas apstiprinātie "Latvijas ārpolitikas virzieni līdz 2005. gadam". Tajās ir sacīts, ka Latvijas Republikas ārpolitikas galvenais uzdevums ir valsts neatkarības nostiprināšana un tās neatgriezeniskuma nodrošināšana.

Tas ir sasniedzams, integrējoties Eiropas drošības, politiskajās un ekonomiskajās struktūrās, piedaloties Eiropas politikas veidošanā, kontinenta

---

¹ par akreditācijas valsti sauc to valsti, kurā vēstniekam ir uzticēts pārstāvēt Latvijas intereses. Praksē viens vēstnieks var būt akreditēts vairākās valstīs. Piemēram, Latvijas vēstnieks Ukrainā ir akreditēts arī Moldovā un Rumānijā.

stabilitātes un drošības veicināšanā, kā arī aktīvi iesaistoties pasaules politiskajos procesos.

Ārpolitikas koncepcija nosaka arī Latvijas ārpolitikas galvenos virzienus:

I. Integrācija Eiropas, transatlantiskajās un citās starptautiskajās struktūrās, kas sevī ietver sekojošus uzdevumus:

1. Iestāšanās Eiropas Savienībā.
2. Iekļaušanās Eiropas un transatlantiskajās drošības struktūrās.
3. Darbība starptautiskajās un reģionālajās organizācijās.

II. Baltijas valstu sadarbības padziļināšana.

III. Divpusējās attiecības reģionālās sadarbības ietvaros, kas tiek realizētas sekojošos galvenajos virzienos:

1. Eiropas valstis.
2. Krievija un jaunās neatkarīgās valstis.
3. Ziemeļamerika.
4. Pārējie reģioni.

IV. Saimnieciskās dimensijas tālāka padziļināšana.

V. Programmu "Latvija pasaulē" un "Latvijas diaspora" izstrādāšana un īstenošana.

ĀRLIETU MINISTRIJAS DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS

2000. gads un Latvijas integrācija Eiropas Savienībā

2000. gads raksturojams kā nozīmīgs Latvijas integrācijai Eiropas Savienībā. Tas pagāja 1999. gada decembrī Helsinkos notikušās Eiropas Savienības valstu un valdību vadītāju sanāksmes lēmumu par ES paplašināšanās tālāku attīstību gaisotnē. Gan iekšpolitikā, gan ārpolitikā vislielākā uzmanība tika veltīta tam, lai nodrošinātu valdības deklarēto mērķi – sagatavot valsti dalībai Eiropas Savienībā, jau sākot ar 2003. gadu. Eiropas integrācija ir viena no tām jomām, kur nepastāv stingri noteiktas robežas starp iekšpolitiskajiem un ārpolitiskajiem uzdevumiem. To pilnībā raksturo arī 2000. gada notikumi Eiropas līguma ieviešanas, Eiropas Savienības iestāšanās sarunu, Nacionālās programmas integrācijai Eiropas Savienībā īstenošanas un ar to saistītajās jomās.

Latvijas un Eiropas Savienības savstarpējo attiecību kopumu juridiski regulē 1995. gada jūnijā noslēgtais Eiropas līgums. 1999. gada 31. decembrī noslēdzās Eiropas līguma noteiktais pārejas periods. Veiksmīgs šī pārejas perioda noslēgums tika īpaši atzīmēts 2000. gada 15. februārī notikušajā trešajā Eiropas līguma Asociācijas Padomes sanāksmē. Gada pirmajā pusē izdevās veiksmīgi atrisināt Latvijas un Eiropas Savienības domstarpības par cūkgaļas iekšējā tirgus aizsardzības pagaidu pasākumu pielietošanu. Veiksmi lielā mērā noteica arī Eiropas līguma ietvaros notikušās sarunas par turpmāko liberalizāciju tirdzniecībā ar lauksaimniecības precēm.

2000. gadā ir gūti panākumi citās ar Eiropas līgumu saistītajās jomās, pirmkārt tajās, kas nosaka sadarbības mehānismus izglītības, zinātnes, vides aizsardzības un citās jomās. Tika nodrošināta plašāka Latvijas dalība Eiropas Savienības strukturālajās programmās izglītībai un apmācībai, zinātnei un pētniecībai, mazo un vidējo uzņēmumu atbalstam, enerģētikai, kā arī videi un kultūrai.

Par Latvijas un Eiropas Savienības tuvināšanās procesa vēl vienu apliecinājumu 2000. gadā kļuva divu būtisku nolīgumu parakstīšana. Pirmkārt, tas bija Eiropas Atbilstības novērtēšanas protokols, kuru parakstot, Latvija kā viena no pirmajām kandidātvalstīm apliecināja savu gatavību praktiski iekļauties Eiropas Savienības iekšējā tirgū. Otrkārt, tā bija vienošanās par Latvijas pievienošanos Eiropas Vides aģentūrai, kas dod plašas iespējas vides aizsardzības pasākumu koordinācijai un informācijas apmaiņai ar Eiropas Savienības dalībvalstīm un institūcijām. Vienlaikus abi

noļīgumi liecina par pozitīvu vērtējumu Latvijas likumdošanas un administratīvās sistēmas briedumam.

Latvijas un Eiropas Savienības attiecības arī 2000. gadā turpināja attīstīties kā savstarpējs dialogs, ko, pirmkārt, nodrošināja Eiropas konference, kas ir Eiropas Savienības dalībvalstu un kandidātvalstu politisko vadītāju forums. Šoreiz tās uzmanības lokā bija Eiropas Savienības institucionālās reformas un tām veltītās Eiropas Savienības Starpvaldību konferences gaita. Latvijai bija iespēja izteikt savu viedokli šajos ar Eiropas nākotnes skatījumu saistītajos jautājumos gan sanāksmē ārlietu ministru līmenī 2000. gada 23. novembrī Sošo, gan arī Eiropas Savienības dalībvalstu un kandidātvalstu valdību vadītāju sanāksmē 2000. gada 7. decembrī Nicā.

Sekmīgi attīstījās jau par ikdienu kļuvušais Eiropas Savienības un kandidātvalstu politiskais dialogs Ārlietu ministriju līmenī. Latvijas diplomātiem tā ir laba iespēja dalīties informācijas un pieredzes apmaiņā ar saviem kolēģiem dalībvalstu un kandidātvalstu galvaspilsētās, kā arī Eiropas Savienības institūcijās Briselē. Īpaša vieta šajā darbā ir Eiropas Savienības Kopējās ārējās un drošības politikas (KĀDP) pasākumu koordinācijai ar kandidātvalstīm. Jāatzīmē, ka tā ir divvirzienu kustība, jo arī Latvija ir devusi būtisku ieguldījumu Eiropas Savienības KĀDP tālākajā attīstībā, sniedzot savu skatījumu par jautājumiem, kas vistiešāk skar Latvijas ārpolitiskās un reģionālās intereses un kuros ir uzkrāta bagāta ārpolitiska pieredze.

Nenoliedzami nozīmīgākais 2000. gada notikums bija Eiropas Savienības iestāšanās sarunu oficiālā atklāšana 15. februārī. Pamatojoties uz Helsinku Eiropas Savienības Padomes lēmumiem, Eiropas Savienības prezidējošā valsts Portugāle 2000. gada pirmajai pusei sastādīja visai ambiciozu, bet izpildāmu sarunu programmu, kas balstījās uz katras kandidātvalsts gatavības pakāpi. Latvijas iestāšanās sarunu procesā jau no paša sākuma dominēja divi Helsinkos izvirzītie pamatprincipi: diferencēta pieeja katras dalībvalsts iestāšanās sarunām, vadoties no tās individuālajiem panākumiem *acquis communautaire* ieviešanā, un "iedzīšanas" iespēja (catch-up) attiecībā uz tā saucamās "Luksemburgas grupas"² valstīm, ar kurām iestāšanās sarunas tika uzsāktas jau 1998. gada sākumā.

Pirmajā sanāksmē sarunu vadītāju līmenī sarunām ar vistālāk progresējušām tā saucamās "Helsinku grupas"³ kandidātvalstīm, tajā skaitā – Latviju, kas notika 2000.

² Čehija, Igaunija, Kipra, Polija, Slovēnija un Ungārija.

³ Bulgārija, Latvija, Lietuva, Malta, Rumānija un Slovākija.

gada 28. martā, tika atvērtas astoņas *acquis communautaire* sadaļas⁴. Progress Eiropas Savienības likumdošanas ieviešanā un precīzie tālāko pasākumu plāni ļāva jau otrajā sarunu vadītāju sanāksmē 2000. gada 25. maijā vienoties par iespējām provizoriski slēgt sarunas piecās no šīm astoņām sadaļām. Politisks lēmums par šo sadaļu provizorisko slēgšanu tika pieņemts sarunu delegāciju vadītāju sanāksmē ministru līmenī 2000. gada 14. jūnijā.

Ievērojamais progress 2000. gada pirmajā pusgadā ļāva Latvijai cerēt uz sarunu tempa saglabāšanu arī otrajā pusgadā.

Tika sagatavots ambiciozs plāns, paredzot iespēju sarunām atvērt vēl divpadsmit jaunas sadaļas. Eiropas Savienības Komisija un 2000. gada otrajā pusgadā Eiropas Savienības prezidējošā valsts Francija, reāli izvērtējot veicamā darba apjomu un pieejamos resursus, rekomendēja atvērt sarunām vēl astoņas sadaļas⁵, tādējādi tika panākta sarunu tempa saglabāšanās.

Iestāšanās sarunu gaitu 2000. gada otrajā pusgadā ietekmēja saspringtais darba kalendārs, jo prezidentūras laikā šim mērķim reāli izmantojami ir tikai četri no sešiem mēnešiem. Sarunu sanāksmes sarunu vadītāju līmenī notika 2000. gada 24. oktobrī un 14. novembrī. Jau pirmajā sanāksmē izdevās vienoties vēl par divu sarunu sadaļu slēgšanas iespējām, bet otrajā sanāksmē vēl par vienu sadaļu. Ministru līmeņa sanāksmē 21. novembrī tika panākta vienošanās par vēl vienu sadaļu, kā arī tika apstiprināti sarunu vadītāju sanāksmju rezultāti. Līdz ar to 2000. gadu Latvija noslēdza ar deviņām sarunu sadaļām⁶.

Jāatzīmē, ka 2000. gada otrajā pusgadā atvērto sadaļu vidū ir vairākas, kurās Latvijas puse izvirzīja zināmas prasības attiecībā uz pārejas periodu piešķiršanu Eiropas Savienības likumdošanas prasību pilnīgai ieviešanai. Izvirzot tās, Latvijas puse konsekventi sekoja principam par pārejas periodu pieļaujamību tikai tajās jomās, kur Eiropas Savienības *acquis communautaire* ieviešana ir saistīta ar tādām valsts, pašvaldību un privātā sektora izmaksām, kas var ievērojami apdraudēt ekonomisko un sociālo mērķu sasniegšanu valstī. Pārejas periodi ir ierobežoti laikā un darbības jomā, un to laikā ir jānodrošina pakāpeniska Eiropas Savienības prasību līmeņa sasniegšana.

Eiropas Savienības pozīcija attieksmē pret sarunu procesa organizāciju paredz

⁴ "Konkurences politika", "Statistika", "Mazie un vidējie uzņēmumi", "Zinātne un pētniecība", "Izglītība un apmācības", "Kultūra un audiovizuālā politika", "Ārējie sakari" un "Kopējā ārējā un drošības politika".

⁵ "Brīva pakalpojumu kustība", "Brīva kapitāla kustība", "Uzņēmējdarbības likumdošana", "Zivsaimniecība", "Transporta politika", "Ekonomiskā un monetārā savienība", "Rūpniecības politika" un "Patērētāju un veselības aizsardzība".

⁶ "Ekonomiskā un monetārā savienība", "Statistika", "Rūpniecības politika", "Mazie un vidējie uzņēmumi", "Zinātne un pētniecība", "Izglītība un apmācības", "Patērētāju un veselības aizsardzība", "Ārējie sakari", "Kopējā ārējā un drošības politika". Informācija par situāciju sarunās: <http://www.mfa.gov.lv/LAT/arpolitik/ES/gaita.htm>.

sākotnēji koncentrēt sarunas uz tā saucamajām “vieglajām sadaļām”, kurās abu pušu nostājas pilnībā sakrīt, un tikai pēc tam mēģināt rast vienošanos jautājumos, kur kandidātvalstis izvirza konkrētas prasības. Līdz ar to 2000. gadā nopietnas sarunas par “grūtākajām” Eiropas Savienības *acquis communautaire* sadaļām netika uzsāktas.

Sarunu procesa attīstību būtiski ietekmēja Eiropas Savienības Padomē Portugāles pilsētā Feirā 2000. gada jūnijā pieņemtie lēmumi, kas paver iespēju visvairāk progresējušām valstīm no “Helsinku grupas” 2001. gada laikā atvērt sarunām visas atlikušās sadaļas, tādējādi praksē nodrošinot “iedzīšanas” mehānisma darbību. Latvijas sarunu sagatavošanas delegācija 2000. gada otrajā pusē izstrādāja sarunu pozīcijas būtiskākajās no atlikušajām sarunu sadaļām, lai jau 2001. gada pirmajā pusē, Zviedrijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē laikā, varētu atvērt sarunu sarežģītās sadaļas.

Iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu uzsākšana un attiecīgo sarunu pozīciju izstrāde ievērojami veicināja Eiropas integrācijas kā valstiskas prioritātes nostiprināšanos.

Īpaša loma iestāšanās sagatavošanā ir Nacionālajai programmai integrācijai Eiropas Savienībā (NPIES)⁷, kas 2000. gada pirmajā pusē tika ievērojami papildināta. Ievērojama uzmanība tajā tika piešķirta Eiropas integrācijas finansu aspektiem. 2000. gadā pirmo reizi NPIES tika pilnīgi sasaistīta ar valsts budžetu. Īpašu uzmanību NPIES un iestāšanās sarunās noteikto pasākumu izpildei valdība pievērsa, izstrādājot 2001. gada budžetu, kurā tika atrasti nepieciešamie līdzekļi visu svarīgāko Eiropas integrācijas pasākumu īstenošanai. Tam sekoja Ministru kabineta lēmums, nosakot, ka 2002. gada un arī turpmākie budžeta projekti veidojami tā, lai prioritārā kārtā tiktu apmierinātas ar Eiropas integrāciju saistītās vajadzības.

Rīcības noteiktība no Latvijas valdības puses ir sekmējusi arī Eiropas Savienības institūciju lielāku iesaistīšanos Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā sagatavošanā. Šajā kontekstā pati būtiskākā ir Pievienošanās partnerības nosprausto mērķu īstenošana. 2000. gada laikā līdzekļi Pievienošanās partnerības ietvaros tika koncentrēti to trūkumu novēršanai, kas tika īpaši atzīmēti 1999. gadā publicētajā Eiropas Savienības Komisijas Regulārajā ziņojumā par Latvijas progresu iestāšanās procesā. Īpaša vērība, plānojot gada laikā veicamos pasākumus, tika pievērsta institucionālās kapacitātes nostiprināšanai, lai nodrošinātu Eiropas Savienības *acquis communautaire* adekvātu ieviešanu.

⁷ Interneta adrese: http://www.eib.lv/npa/LNPIES_un_pielikums_1.zip.

2000. gads Eiropas integrācijas kontekstā ir pagājis institucionālās kapacitātes nostiprināšanas garā. Paralēli Eiropas Savienības likumdošanas prasību ieviešanai tam ir bijusi izšķiroša nozīme arī Eiropas Savienības PHARE programmas, kā arī Eiropas Savienības pirmsiestāšanās finanšu instrumentu ISPA (vide un transports) un SAPARD (lauksaimniecība un zvejniecība) apgūšanai. 2000. gada PHARE programma Latvijā ir pirmā, kas tika izstrādāta un arī uzraudzīta saskaņā ar decentralizēto sistēmu, kas nozīmē aizvien lielāku pilnvaru nodošanu no Eiropas Savienības institūcijām Briselē vietējam līmenim. Rūpīgi izanalizējot pirmā darbības gada grūtības un pieļautās kļūdas, tiek sagatavota 2001. gada PHARE programma.

2000. gads ir pirmais, kad Latvijai ir kļuvuši pieejami Eiropas Savienības pirmsiestāšanās finanšu instrumenti ISPA un SAPARD, kas paredz ievērojamas investīcijas infrastruktūras attīstībā vides aizsardzības, transporta un lauksaimnieciskās ražošanas un zvejniecības jomā. Latvija ISPA ieviešanai sagatavoja konkurētspējīgus projektus. SAPARD programmas ietvaros Latvija ir viena no pirmajām kandidātvalstīm, kurai ir izdevies panākt Lauku attīstības plāna atzīšanu, kā arī nodrošināt panākumus Lauku atbalsta dienesta aģentūras sertificēšanā, kas ir priekšnoteikums Eiropas Savienības līdzekļu piešķiršanai.

Tomēr šiem panākumiem nevajadzētu radīt pašapmierinātību, jo ir pilnīgi skaidrs, ka ir ļoti daudz kas darāms, lai nodrošinātu Latvijas gatavību iestāties Eiropas Savienībā jau ar 2003. gadu. Šī uzdevuma īstenošana prasīs neatslābstošu uzmanību turpmāko gadu laikā līdz pat iestāšanās brīdim Eiropas Savienībā. Tas radīs drošu pamatu Latvijas pilnvērtīgai dalībai Eiropas Savienībā.

Latvijai 2000. gads bija svarīgs, ņemot vērā arī pašas Eiropas Savienības dalībvalstu centienus atrast institucionālu risinājumu, kas nodrošinātu šīs organizācijas rīcībspēju un tālāku attīstību, paplašinoties Centrālās un Austrumeiropas virzienā. Eiropas Savienības galotņu tikšanās 7.–10. decembrī Nicā tika panākta vienošanās par Eiropas Savienības turpmāko institucionālo uzbūvi, kas nodrošina līdzsvaru Eiropas Savienības lielo un mazo dalībvalstu starpā, padara efektīvāku lēmumu pieņemšanas procesu un līdz ar to paver ceļu jaunu dalībvalstu uzņemšanai.

Latvijas NATO integrācijas politika

Latvijas drošības politikas absolūta prioritāte ir dalība NATO. Šīs prioritātes īstenošana bija Latvijas valdības un ārlietu dienesta otrs galvenais darbības virziens 2000. gadā.

1999. gada aprīlī NATO Vašingtonas galotņu sanāksmes laikā Alianses valstis pieņēma vairākus Latvijai svarīgus lēmumus. Pirmkārt, Latvija kopā ar astoņām citām valstīm tika atzīta par NATO kandidāti. Otrkārt, NATO uzsāka Rīcības plāna dalībai NATO procesu, kura mērķis ir palīdzēt kandidātvalstīm labāk sagatavoties dalībai Aliansē. Treškārt, Alianse nolēma pārskatīt NATO tālāk paplašināšanos nākamajā galotņu sanāksmē, kas notiks ne vēlāk kā 2002. gada beigās.

Šie trīs Vašingtonā pieņemtie lēmumi kļuva par Latvijas valdības un ārlietu dienesta turpmākā darba pamatu un vadlīnijām laika posmā līdz nākamajai NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmei.

2000. gada pavasarī Latvijas un arī pārējo NATO kandidātvalstu drošības politikā ienāca jauna dimensija. Deviņu NATO kandidātvalstu – Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Albānijas, Bulgārijas, Maķedonijas, Slovēnijas, Slovākijas un Rumānijas – ārlietu ministri 2000. gada 19. maijā Viļņā nolēma ciešāk sadarboties un koordinēt savu politiku integrācijā NATO. Šīs sadarbības mērķis ir kopīgi veicināt drošas, stabilas un vienotas Eiropas izveidi, uzlabot visu kandidātvalstu gatavību dalībai Aliansē un ar kopīgām aktivitātēm veicināt NATO paplašināšanās procesu.

Izvērtējot augstāk minēto, Latvijas ārlietu dienests savā darbībā 2000. gadam izvirzīja šādus uzdevumus. Pirmkārt, nodrošināt aktīvu Latvijas politiku Rīcības plānu dalībai NATO procesā un Latvijas Rīcības plāna maksimālu izpildi. Izvirzot šo uzdevumu, tika ņemts vērā, ka panākumi šajā procesā paši par sevi vēl negarantē valsts automātisku uzņemšanu NATO, taču neveiksme varētu nozīmēt valsts izredžu samazināšanos uz pārējo kandidātvalstu fona. Otrkārt, nodrošināt NATO valstu praktisko atbalstu un padomus Latvijas valdībai sagatavošanās procesā. Tas nozīmē atbalstu Latvijas paš aizsardzības spēju paaugstināšanā un Latvijas Nacionālo bruņoto spēku spējas sadarboties ar NATO bruņotajiem spēkiem tālākā attīstīšanā. Treškārt, nodrošināt Latvijas viedokļa NATO paplašināšanās jautājumā skaidrošanu un Latvijas sasniegumu popularizēšanu NATO valstīs. Ceturtkārt, nodrošināt ciešu Baltijas valstu sadarbību NATO integrācijas procesā (jo tikai visas trīs Baltijas valstis kopā var sniegt vērā ņemamu ieguldījumu Alianses stiprināšanā) un attīstīt visu deviņu kandidātvalstu ciešāku sadarbību.

Jau 1999. gada vasarā Latvijas NATO Integrācijas padome⁸ apstiprināja Latvijas 2000. gada Rīcības plānu dalībai NATO – dokumentu, kas atspoguļo Latvijas paveikto līdz 1999. gadam un plānoto 1999.–2000. gadā, gatavojoties dalībai NATO šādās jomās – politiskie un ekonomiskie jautājumi, militārie un aizsardzības jautājumi, resursu jautājumi, aizsardzības likumdošanas jautājumi, klasificētās informācijas aizsardzības jautājumi. Plāns 1999. gada septembrī tika iesniegts NATO un uzsākta tā izpilde. Kopš šī brīža Rīcības plānā paredzēto uzdevumu īstenošana ir kļuvusi par Latvijas galveno iekšējās sagatavošanās “mājas darbu” dalībai NATO.

Latvijas valdības pieeja 2000. gada plāna izstrādē un īstenošanā tika balstīta uz šādiem principiem: plānam jābūt reālam un tā uzdevumiem izpildāmiem, jānodrošina atbilstošs finansējums un kadri plāna īstenošanai, jānodrošina cieša sadarbība starp Latvijas institūcijām, jāveicina triju Baltijas valstu Ārlietu un Aizsardzības ministriju ekspertu sadarbība, jāpiesaista NATO valstu atbalsts plāna izpildei. Šīs bija mācības, kuras Latvija bija ieguvusi 1998. gadā, izstrādājot 1999. gada plānu integrācijai NATO⁹, un kuras palīdzēja Latvijai sasniegt teicamu progresu Rīcības plānu dalībai NATO procesā.

Gan īstenojot 2000. gada plānu, gan gatavojot plānu 2001. gadam, Latvijas drošības un aizsardzības politikas eksperti saskaņoja plānotos pasākumus un konsultējās ar kaimiņvalstu Igaunijas un Lietuvas ekspertiem, jo plānu izpilde vairākos punktos ir cieši saistīta ar Baltijas valstu kopīgo aizsardzības projektu BALTBAT, BALTRON, BALTNET un BALTDEFCOL¹⁰ attīstību. Lai iepazīstinātu NATO valstis ar Latvijas paveikto 2000. gadā un plāniem 2001. gadam, tika organizētas regulāras Latvijas un NATO valstu divpusējās politiski militārās konsultācijas. Latvijas eksperti apmeklēja lielāko daļu NATO valstu Ārlietu un Aizsardzības ministriju, lai apspriestos par drošības politikas jautājumiem, galveno uzmanību veltot Rīcības plānam dalībai NATO.

Konsultāciju laikā tika iegūti vērtīgi ieteikumi un panākta vienošanās par konkrētiem Latvijas-NATO valstu projektiem, kuru mērķis ir palīdzēt Latvijai pēc iespējas labāk sagatavoties iespējamam uzaicinājumam pievienoties Aliansei.

⁸ NATO Integrācijas padomi vada Ministru prezidents. Tās locekļi ir ārlietu, aizsardzības, finansu un satiksmes ministri. Padomē piedalās arī Bruņoto spēku komandieris, Satversmes aizsardzības biroja un Krīzes kontroles centra direktori, Saeimas Iekšlietu un aizsardzības komisijas vadītājs.

⁹ Latvija bija viena no tām retajām NATO kandidātvalstīm, kurai vēl pirms Vašingtonas galotņu sanāksmes uzsāktā Rīcības plānu dalībai NATO procesa bija savs nacionālais NATO integrācijas plāns. Latvijas 1999. gada NATO integrācijas plānā atspoguļotos principus NATO darbinieki ņēma par pamatu, izstrādājot prasības Rīcības plānu dalībai NATO procesam (tas tika atzīmēts vairākās NATO sarunās ar Latviju).

¹⁰ BALTBAT – Baltijas bataljons, BALTRON – Baltijas valstu kopīgā jūras spēku eskadra, BALTNET – Baltijas valstu gaisa telpas novērošanas sistēma, BALTDEFCOL – Baltijas Aizsardzības koledža.

Vienlaicīgi konsultāciju laikā tika veicināta dalībvalstu izpratne par Latvijas drošības un aizsardzības politikas mērķiem.

2000. gadā notikušas nozīmīgas NATO dalībvalstu un NATO galvenās mītnes amatpersonu vizītes Latvijā. Latviju apmeklēja un ar paveikto valsts attīstībā iepazīnās lielākā daļa NATO augstāko amatpersonu – NATO ģenerālsekretārs lords Džordžs Robertsons, NATO Eiropas spēku augstākais virspavēlnieks ģenerālis Veslijs Klarks, ģenerālsekretāra vietnieki politiskajos jautājumos, aizsardzības plānošanas un operāciju jautājumos, zinātnes un apkārtējās vides jautājumos, Militārās komitejas, Drošības biroja, Krīzes vadību direkcijas, Ārkārtējo civilo situāciju direkcijas vadītāji, kā arī Kanādas, Polijas, Čehijas un Ungārijas vēstnieki NATO. Rīgā notika arī virkne Latvijas un NATO valstu ekspertu konsultācijas par drošības politikas jautājumiem.

Aktīvs dialogs ar NATO un 2000. gada Rīcības plāna kvalitatīva izpilde bija iespējama, lielā mērā pateicoties atbilstošam finansējuma nodrošinājumam. Darbā Latvijas pārstāvniecībās NATO valstīs un NATO galvenajā mītnē Briselē tika papildus nosūtīti diplomāti un militārie pārstāvji. Bija iespējams palielināt darbinieku skaitu Ārlietu un Aizsardzības ministriju un NBS struktūrvienībās, kuras nodarbojas ar NATO integrācijas jautājumiem. Darba uzsākšanai 2001. gadā ir sagatavoti militārie atašeji vairākās NATO valstīs, kur Latvijai līdz šim nebija sava militārā pārstāvja. Konsekventi ir palielināts finansējums valsts aizsardzības spēju veicināšanai un NATO integrācijas prasību izpildei. Pildot apņemšanos sasniegt finansējumu 2% apjomā no IKP, kas ir nepieciešami, lai izveidotu attīstītu valsts aizsardzības sistēmu, valdība iesniedza Saeimā budžeta projektu, kas paredz 2001. gadā finansējumu 1,3% apjomā no IKP izlietot valsts aizsardzības spēju stiprināšanai. 2001. gada apstiprinātais budžets paredz 1,31% no IKP veltīt valsts aizsardzības vajadzībām. Šie jautājumi bija arī Latvijas NATO Integrācijas padomes 2000. gada sanāksmju darba kārtībā.

Ir nostiprinājusies Baltijas valstu politiski militārā sadarbība un panākta trīs valstu NATO integrācijas politikas lielāka koordinācija un kopīgo aizsardzības projektu tālāka attīstība. 2000. gadā Baltijas valstu tradicionālajā sadarbībā papildus jau pieminētajai ciešajai koordinācijai, izstrādājot un īstenojot Rīcības plānus dalībai NATO, iezīmējās jauns aspekts. Pirmo reizi Latvijas, Igaunijas un Lietuvas NATO integrācijas sadarbības vēsturē 2000. gada novembrī notika trīs valstu Ārlietu un Aizsardzības ministriju ekspertu komandas kopīga vizīte vairākās NATO valstīs. Baltijas valstis kopīgi prezentēja savus sasniegumus, gatavojoties dalībai Aliansē, skaidroja Baltijas valstu aizsardzības sistēmu attīstības plānus un pauda viedokli par NATO paplašināšanos.

2000. gadā notika arī Baltijas valstu kopīgo aizsardzības projektu BALTBAT, BALTNET, BALTRON un BALTDEFCOL attīstība. 2000. gada oktobrī līdz ar lielākajām militārajām mācībām Baltijas valstīs "Baltic Eagle" kopīgais bataljons BALTBAT uzsāka jaunu attīstības fāzi. Sākot no šī brīža, katra valsts sāks viena līdzvērtīga un savstarpēji savietojama bataljona izveidi, kas kopā veidos Baltijas valstu brigādi BALTBRIG. 2000. gadā darbu uzsāka arī Baltijas valstu gaisa telpas novērošanas sistēma BALTNET. Notika pirmais kursantu izlaidums Baltijas valstu aizsardzības koledžā BALTDEFCOL.

2000. gadā Latvija aktīvi iesaistījās arī deviņu NATO kandidātvalstu ciešākas sadarbības attīstīšanā. Latvija piedalījās šo valstu ārlietu un aizsardzības ministru sanāksmēs Viļņā un Sofijā, iestājoties par efektīvas praktiskās sadarbības izveides nepieciešamību. Latvijas aicinājums noslēgt līgumus par divpusējo sadarbību aizsardzības sfērā un klasificētās informācijas apmaiņas savstarpējo aizsardzību ieguva pārējo kandidātvalstu atbalstu un ir atspoguļots deviņu aizsardzības ministru 2000. gada 13. oktobra Sofijas sanāksmes gala paziņojumā¹¹. Latvija ir ierosinājusi 2001. gada jūnijā Rīgā sasaukt NATO kandidātvalstu un ieinteresēto NATO valstu bruņoto spēku komandieru sanākumi.

Latvijas 2000. gada Rīcības plāns dalībai NATO ir atzīts par rūpīgi sagatavotu un īstenotu. Tas apstiprināts arī 2000. gada 24. marta Latvijas un NATO Ziemeļatlantijas padomes sēdē, kas bija Latvijai svarīgākā sanāksme NATO 2000. gadā, jo tajā tika izvērtēts Latvijas progress Vašingtonas galotņu sanāksmē uzsāktā Rīcības plānu dalībai NATO procesā. Sanāksmes laikā NATO Ziemeļatlantijas padome uzsvēra, ka Latvija ir sasniegusi nopietnu progresu sabiedrības integrācijā, Latvijas līdzdalība miera operācijās bijušajā Dienvidslāvijā stiprina Latvijas kandidatūru dalībai NATO un veicina uzskata par Latviju kā uzticamu sabiedroto un drošības veicinātāju nostiprināšanos. NATO valstu vēstnieki atzina, ka Latvija ir nopietni centusies veicināt labas kaimiņattiecības ar Krieviju. Šajā sakarā Latvija tika informēta, ka Krievijas mēģinājumi bremsēt robežlīguma parakstīšanu ar Latviju, kūtrums aktivizēt divpusējo sadarbību ar Latviju, kā arī nepamatotie pārmetumi Latvijai cilvēktiesību un sabiedrības integrācijas jomā neiespaidos Alianses lēmuma pieņemšanu par Latvijas integrāciju NATO. Līdzīgu viedokli Latvijai 2000. gada 26. septembrī vēlreiz apstiprināja Polijas, Čehijas un Ungārijas vēstnieki NATO vizītes laikā Rīgā. Vēstnieki uzsvēra, ka šķēršļi virzībā uz NATO, kurus Latvija nebūs pati radījusi, netiks ņemti vērā.

---

¹¹ Interneta adrese: <http://www.mfa.gov.lv/ENG/POLICY/security/1210Sofia.htm>.

2000. gadā ir ievērojami aktivizējies Latvijas un NATO valstu politiski militārais dialogs, veicinot NATO valstu amatpersonu izpratni par Latvijas drošības politikas mērķiem un tuvinot Latvijas un pārējo divu Baltijas valstu uzņemšanu Ziemeļatlantijas līguma organizācijā.

Latvija un reģionālās sadarbības aspekti

REĢIONĀLĀ SADARBĪBA. Padziļinoties globālajiem politiskās un ekonomiskās integrācijas procesiem, reģionālās sadarbības nozīme kļūst arvien būtiskāka. Uzskatāms sekmīgas reģionālās sadarbības piemērs ir Baltijas jūras valstu reģiona¹² sadarbība. Baltijas jūras reģions ir viens no dinamiskākajiem Eiropā, tam ir labs potenciāls, lai kļūtu arī par vienu no ekonomiski un politiski spēcīgākajiem Eiropas reģioniem. Reģiona stratēģiskā nozīme turpina pieaugt līdz ar Eiropas Savienības un NATO paplašināšanos.

Galvenais reģionālās sadarbības mērķis ir nodrošināt reģiona stabilitāti, drošību un attīstību, jo stabilitāte Baltijas jūras reģionā ir priekšnoteikums stabilitātei Eiropā kopumā. Cieša Baltijas jūras reģiona valstu sadarbība ir politiski svarīga, lai nodrošinātu Krievijas iesaisti. Krievijas Ziemeļrietumu un Kaļiņingradas apgabala iesaistīšanos reģionālajā sadarbībā un turpmāku integrāciju reģionālajās un globālajās struktūrās veicina Eiropas Savienības Ziemeļu dimensijas iniciatīva. Paralēli reģiona politiskajai sadarbībai ļoti nozīmīga ir ekonomisko attiecību tālāka padziļināšana. Tikai ciešā sadarbībā ir iespējams veicināt Baltijas reģiona ekonomisko ietekmi.

Turpinot iepriekš aizsākto darbu, Latvija šogad ir aktīvi attīstījusi divpusējo sadarbību ar visām reģiona valstīm, trīspusējo Baltijas valstu sadarbību, astoņu Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbību, kā arī aktīvi darbojusies Baltijas jūras valstu padomē (BJVP). Reģionālās sadarbības veicināšanā būtiskas ir arī Eiropas Savienības Ziemeļu dimensijas iniciatīva un ASV Ziemeļeiropas iniciatīva.

BALTIJAS JŪRAS VALSTU PADOME (BJVP). 1992. gadā izveidotās BJVP ietvaros ir īstenoti nozīmīgi projekti un jaunas iniciatīvas. Baltijas jūras reģions ir pirmais Eiropā, kas izvirzījis kopīgus mērķus ilgstošai attīstībai. 2000. gadā BJVP ir aktīvi strādājusi pie šādiem projektiem: cīņa ar organizēto noziedzību, veselības aizsardzība, izglītība, vides aizsardzība, Ziemeļu dimensija, bērnu tiesības. Viena no BJVP darba prioritātēm šobrīd ir reģionālā un pārrobežu sadarbība.

---

¹² Reģiona valstis: Dānija, Igaunija, Islande, Krievija, Latvija, Lietuva, Norvēģija, Polija, Somija, Vācija, Zviedrija.

Ir uzsākts darbs pie pārrobežu sadarbības fonda izveidošanas, kas finansētu nelielus pārrobežu sadarbības projektus. Tika pārskatīts un mainīts arī BJVP Cilvēktiesību komisāra mandāts – no 2000. gada 1. oktobra darbu uzsākusi BJVP Komisāre demokrātiskai attīstībai Helle Daina.

2000. gada nozīmīgākais pasākums bija 12.–13. aprīlī Koldingā (Dānija) notikusi BJVP valdību vadītāju trešā galotņu sanāksme, kuras laikā tika izvērtēts sasniegtais progress drošības un stabilitātes stiprināšanā Baltijas jūras reģionā, kā arī uzsvērts, ka BJVP primārais mērķis ir brīva tirdzniecība un godīga konkurence reģionā.

ASTOŅNIEKA – BALTIJAS UN ZIEMEĻVALSTU SADARBĪBA. Attīstoties reģionālajai sadarbībai, arvien nozīmīgāka kļūst Baltijas un Ziemeļvalstu sadarbība. Astoņu reģiona valstu ciešā sadarbība uzskatāmi atspoguļo Baltijas valstu lomas nostiprināšanos gan Baltijas un Ziemeļvalstu, gan reģiona un plašākas sadarbības kontekstā.

Astoņu reģiona valstu politiskais dialogs un ikgadējās tikšanās nodrošina iespēju diskutēt par nozīmīgākajiem reģiona attīstības, Eiropas integrācijas un drošības jautājumiem, kā arī sadarbības perspektīvām. 2000. gadā notikušo astoņu Baltijas un Ziemeļvalstu pārstāvju tikšanos vidū svarīgākās ir bijušas premjerministru tikšanās Pērnavā 28. augustā, ārlietu ministru tikšanās Midelfartā (Dānija) 29.–30. augustā un sadarbības ministru tikšanās Rīgā 9.–10. oktobrī.

Šogad sadarbība tika turpināta šādās jomās: ekonomika, izglītība, zinātne un kultūra, infrastruktūras attīstība, vides aizsardzība, iekšlietas un tieslietas, kā arī sadarbība pašvaldību līmenī.

BALTIJAS VALSTU SADARBĪBA. Tuvāko kaimiņu – Baltijas valstu – sadarbība salīdzinājumā ar deviņdesmito gadu sākumu ir būtiski attīstījusies. Sadarbība no politiski deklaratīviem lozungiem par Baltijas valstu vienotību ir kļuvusi par pragmatisku, ikdienas nepieciešamībā balstītu uzdevumu risināšanu. Baltijas valstu sadarbības pamatā ir mūsu kopīgie ārpolitikas un drošības politikas mērķi. Nozīmīgākie Baltijas valstu sadarbības projekti ir koncentrēti jomās, kas sekmē mūsu valstu integrāciju Eiropas Savienībā un NATO.

Dažkārt politiķu runās ir izskanējusi doma, ka Baltijas valstu sadarbībai trūkst satura un rezultātu. Tam nevarētu piekrist. Uzskatāms piemērs šāda viedokļa maldīgumam ir Baltijas valstu sadarbība aizsardzības jomā, kas tiek sekmīgi īstenota

trīspusējo sadarbības projektu BALTBAT, BALTNET, BALTRON, BALTDEFCOL¹³ ietvaros. 2000. gada nozīmīgākie pasākumi BALT-projektu ietvaros bija 15. martā uzsāktā BALTNET operacionālā darbība, kā arī 6. jūnijā Lietuvā atklātais kopīgais Baltijas gaisa telpas novērošanas centrs kā BALTNET projekta sastāvdaļa. Šobrīd Baltijas valstu aizsardzības politiku koordinācija ir viena no prioritātēm valstu tālākās integrācijas NATO kontekstā.

Integrācija Eiropas Savienībā un reģionālā sadarbība ir vienlīdz svarīgi Baltijas valstu sadarbības virzieni, jo mūsu kopīgajās interesēs ir koordinēt ārpolitiskās aktivitātes un darboties savstarpēji papildinoši. Tas ir īpaši svarīgi šobrīd, kad visas trīs Baltijas valstis ir iesaistītas ES iestāšanās sarunu procesā. Tomēr jāuzsver, ka iestāšanās sarunu process ir individuāls un sarunu temps ir atkarīgs no katras kandidātvalsts progresa.

Kā Baltijas valstu ārpolitikas un drošības politikas jautājumu koordinatori veiksmīgi darbojas Baltijas sadarbības institūcijas – Baltijas Asambleja (BA) un Baltijas Ministru Padome (BMP). Regulārās ikgadējās tikšanās trīs Baltijas valstu sadarbības ietvaros visnotaļ sekmē savstarpējās sadarbības attīstību un ārpolitisko mērķu sasniegšanu. Nozīmīgākās šī gada Baltijas valstu pārstāvju tikšanās bija Baltijas valstu valdību vadītāju tikšanās BMP ietvaros Tallinā 2000. gada 18. februārī un Pērnavā 15.–16. jūnijā, BA 16. sesija un Baltijas Padomes (BP) sanāksme Tartu 25.–27. maijā, BA 17. sesija Viļņā 8.–9. decembrī, kā arī Baltijas valstu prezidentu tikšanās Viļņā 30. martā un Rīgā 15. decembrī.

Lai uzlabotu Baltijas valstu sadarbības koordinēšanu, tika izveidots BMP “virtuālais sekretariāts”, kuru oficiāli atklāja Baltijas valstu valdību vadītāju tikšanās laikā 2000. gada 18. februārī. Virtuālais sekretariāts¹⁴ piešķir BMP darbībai papildu publicitāti, caurskatāmību un nodrošina dialogu ar sabiedrību.

Sekmīgi attīstās Baltijas valstu sadarbība vairākās jomās – iekšlietās, tieslietās, enerģētikā, izglītībā un kultūrā. Veiksmīgas sadarbības apliecinājums ir 2000. gadā Baltijas valstu starpā noslēgtie līgumi: trīspusējais līgums par izglītības kvalifikāciju akadēmisko atzīšanu Baltijas izglītības telpā (parakstīts 18. februārī), trīspusējais līgums par liecinieku un cietušo aizsardzību (parakstīts 17. martā), divpusējie līgumi par savstarpēju klasificētās informācijas aizsardzību (parakstīti 26. maijā). 2000. gada 8.

¹³ BALTBAT – Baltijas bataljons, BALTRON – Baltijas valstu kopīgā jūras spēku eskadra, BALTNET – Baltijas valstu gaisa telpas novērošanas sistēma, BALTDEFCOL – Baltijas Aizsardzības koledža.

¹⁴ Interneta adrese: <http://www.bcmvs.net>.

decembrī tika parakstīts trīspusējais līgums par vienotas Baltijas izglītības telpas veidošanu augstākajā izglītībā.

Latvija 2000. gada 1. jūlijā pārņēma prezidentūru Baltijas Ministru Padomē. Savas prezidentūras laikam tā ir izvirzījusi šādus prioritāros virzienus:

- savstarpēja informācijas apmaiņa un politisko jautājumu koordinācija, tai skaitā Eiropas Savienības un NATO integrācijas jautājumos,
- uzņēmējdarbības veicināšana Baltijas telpā, sakārtojot juridisko bāzi un atvieglojot robežšķērsošanas procedūru uz Baltijas valstu iekšējām robežām,
- savstarpējo kontaktu veicināšana, tālāk attīstot kopīgo izglītības telpu un tūrisma jomu.

Vienlaikus Latvija veicinās aktīvu sadarbību aizsardzības jomā (divi svarīgākie uzdevumi ir likumdošanas saskaņošana un kopīgas militārās iegādes), kā arī sadarbību iekšlietu un tieslietu jomā, jo Eiropas Savienības iestāšanās sarunu procesā jautājumi par cīņu ar organizēto noziedzību un korupcijas apkarošanu ir svarīgi visām Baltijas valstīm.

Baltijas valstu sadarbības attīstības nākotne saistās ar mūsu jauno eiropeiski domājošo paaudzi. Mūsu uzdevums ir sniegt tai un visai sabiedrībai kopumā objektīvu informāciju par reģionālās sadarbības nozīmi un aktualitātēm. Labs stimuls turpmākā sadarbības aktivizēšanā varētu būt jaunizveidotā Jaunatnes Baltijas Asambleja (JBA).

Globalizācijas laikmetā nacionālas valsts pastāvēšanu var nodrošināt tikai sadarbībā, jo atsevišķas valsts intereses bieži pārklājas ar valstu kopīgajām interesēm. Baltijas valstīm ir labs politiskais un ekonomiskais potenciāls, nepieciešamā līgumtiesiskā bāze, lai turpmākā sadarbība kļūtu vēl sekmīgāka un kopējās intereses tiktu īstenotas.

Latvijas un Krievijas attiecību problemātika

Labu kaimiņattiecību veidošana ar Latvijas lielāko kaimiņu Krievijas Federāciju (KF) ir svarīgs mūsu valsts ārpolitikas elements. Tas būs svarīgs arī tad, kad Latvija kļūs par Eiropas Savienības un NATO dalībvalsti.

2000. gadā Latvija turpināja attiecībās ar Krieviju, balstoties uz jau iepriekšējos gados izvirzītajām prioritātēm, un proti, atsākt Starpvaldību komisijas darbu, pilnveidot

sadarbību ekonomikas jomā, stiprināt parlamentāro dialogu, veicināt pārrobežu un reģionālo sadarbību, parakstīt sagatavotos līgumus un tālāk pilnveidot līgumbāzi.

Neskatoties uz Latvijas pastāvīgi pausto apņēmību veidot aktīvu un konstruktīvu dialogu ar Krieviju attiecībā uz visu divpusējo attiecību jautājumu spektru, Latvijas un Krievijas divpusējo attiecību attīstības iespējas 2000. gadā pilnībā netika izmantotas – kavējās jau pirms vairākiem gadiem saskaņotā un Latvijas valdībā apstiprinātā robežlīguma noslēgšana, netika parakstītas arī citas agrāk saskaņotās vienošanās, ieilga jauna līguma par vienkāršoto robežšķērsošanu pierobežas iedzīvotājiem izstrāde, pietiekamu attīstību neguva Latvijas un Krievijas Starpvaldību komisijas darbs, kārtējo reizi tika atlikta sen plānotā Krievijas ārlietu ministra vizīte Latvijas Republikā. Savu aktualitāti šie jautājumi nav zaudējuši, un Ārlietu ministrija turpinās ar tiem strādāt.

Nenoliedzami, Latvijas un Krievijas attiecības ietekmēja Krievijas neadekvātie apvainojumi Latvijas demokrātijai, tiesu sistēmas neatkarībai, Krievijas vēlēšanās divpusējās attiecībās akcentēt tā saucamos humanitāros jautājumus.

Bet tajā pašā laikā jāpievērš uzmanība tiem pasākumiem Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas attiecībās, kuru norise ļauj cerēt uz aktīvāku dialoga attīstību nākamajā gadā.

STARPVALDĪBU KOMISIJAS DARBA ATSĀKŠANA. Latvija pievērta īpašu uzmanību Starpvaldību komisijas (SVK) darbības atjaunošanai, regulāri aicinot Krievijas kolēģus atsākt dialogu tās ietvaros. Latvijas valdība apsveica Krievijas valdības lēmumu pēc gada pārtraukuma iecelt savu Komisijas līdzpriekšsēdētāju, vērtējot to kā Krievijas gatavību pilnveidot SVK darbu.

2000. gada 8. augustā Maskavā notika SVK līdzpriekšsēdētāju A. Gorbunova¹⁵ un A. Blohina¹⁶ tikšanās. Latvija cer, ka SVK darba atsākšana ļaus parakstīt jau sagatavotos līgumus un nostiprināt Latvijas-Krievijas līgumbāzi kopumā. Ar šo mērķi Ārlietu ministrija 2000. gada jūlijā un augustā ierosināja sarīkot Latvijas-Krievijas SVK vairāku ekspertu grupu (par ekonomisko un tirdzniecisko sadarbību, par sadarbību tranzīta, transporta, komunikāciju un muitas jomā, par reģionālo un pārrobežu sadarbību, par finansu un īpašumu jautājumiem) tikšanās un piedāvāja darba kārtību ekspertu sanāksmēm.

EKONOMISKO SAKARU PILNVEIDOŠANA. Latvija un Krievija veicināja ekonomisko sakaru tālāko attīstību. Lai gan Krievijas Federācija joprojām ir nozīmīga

¹⁵ Latvijas Republikas satiksmes ministrs.

¹⁶ Krievijas Federācijas federālo, nacionālo un migrācijas lietu ministrs.

Latvijas tirdzniecības partnere, tās īpatsvars tirdzniecības kopējā apgrozījumā ir strauji krities kopš 1998. gada Krievijas finanšu krīzes. Tā, piemēram, 2000. gada pirmajā pusgadā Latvijas eksports uz Krieviju bija 20,8 miljoni latu jeb 3,7% no kopējā eksporta apjoma. Importa apjoms no Krievijas 2000. gada pirmajā pusgadā bija 105,5 miljoni latu jeb 11,7% no kopējā importa apjoma, kas Krieviju ierindoja Latvijas lielāko importa partneru saraksta otrajā vietā pēc Vācijas. Neskatoties uz Krievijas īpatsvara Latvijas tirdzniecībā krišanos pēdējā gada laikā, Krievijas tirgus ir aktuāls tā ekonomiskā potenciāla dēļ.

Krievija izrādīja interesi par iespējām veikt ieguldījumus Latvijas tautsaimniecībā, kas 2000. gada septembrī veidoja 61,4 miljonus latu jeb 8% no kopējā investīciju apjoma. Nozīmīgākie Krievijas investīciju projekti Latvijā ir "Transnefteprodukt" investīcijas uzņēmumā "Latrostrans", "Gazprom" investīcijas uzņēmumā "Latvijas Gāze" un naftas kompānijas "Lukoil" ieguldījumi naftas produktu tranzīta infrastruktūrā un tirdzniecībā.

Krievijai ir nozīmīga loma arī kravu tranzītpārvadājumos cauri Latvijai. 2000. gada 7 mēnešos lielāko daļu jeb 75% no kopējā tranzīta kravu apjoma Latvijā veidoja tieši Krievijas kravas. Tās galvenokārt ir izejvielas un primārās rūpniecības preces – nafta un naftas produkti, minerālmēsli un metāli.

Nevar neatzīmēt to, ka zināms šķērslis Latvijas sadarbībai ar Krieviju ekonomiskajā jomā ir nepilnā līgumtiesiskā bāze. Mēs ceram, ka nākamais gads būs veiksmīgāks attiecībā uz abpusēju izpratni par svarīgu divpusējo vienošanos parakstīšanas nepieciešamību.

PARLAMENTĀRO KONTAKTU STIPRINĀŠANA. Vēlmi veidot konstruktīvas attiecības ar Krievijas parlamentāriešiem, kā arī sniegt savu artavu starpvalstu attiecību veidošanā pauda Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētājs J. Straume, kurš 24. martā nosūtīja vēstuli KF Valsts Domes priekšsēdētājam G. Seļezņevam. Tajā Latvijas parlamenta vadītājs aicināja Krieviju, veidojot kaimiņattiecības, balstīties uz mūsdienu Eiropā valdošajiem principiem un apliecināja gatavību veidot draudzīgas, abpusēji izdevīgas attiecības. KF Valsts Domes deputāti tika ielūgti arī piedalīties svinībās, kas bija veltītas 1990. gada 4. maija vēsturisko lēmumu desmitgadei.

Vispasaules krievu preses foruma "Krievi Eiropā: integrācija – sabiedrība, kultūra, bizness", kas notika Rīgā 2000. gada 26.–29. jūlijā, ietvaros Latvijā viesojās KF Valsts Domes priekšsēdētāja vietniece Ļ. Sļiska, kura tikās ar Latvijas Valsts prezidenti V. Vīķi-Freibergu un Ministru prezidentu A. Bērziņu. Tiekoties ar Latvijas

parlamentāriešiem, Ļ. Sljaska aktualizēja jautājumu par ciešāka dialoga veidošanu starp abu valstu likumdošanas institūcijām. Turpinot aizsāktos kontaktus, septembra beigās Maskavā notika Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja biedra R. Pīka un Ļ. Sljiskas tikšanās. Sarunu partneri vienojās par nepieciešamību turpināt aizsākto dialogu, kā rezultātā 18.–19. decembrī notika Latvijas Republikas Saeimas un KF Valsts Domes delegāciju tikšanās Maskavā. Saeimas delegācijas sastāvā bija pārstāvis no katras parlamentārās frakcijas, kas liecina par visu politisko spēku vēlmi veidot abpusēji izdevīgas attiecības ar Krievijas Federāciju.

Latviju 2000. gadā apmeklēja arī citi Krievijas parlamentārieši – I. Hakamada, B. Pastuhovs, A. Arbatovs, savukārt dažādos Krievijas organizētajos pasākumos piedalījās Latvijas Saeimas deputāti.

PĀRROBEŽU UN REĢIONĀLĀS SADARBĪBAS VEICINĀŠANA. Viena no Latvijas interesēm attiecību veidošanā ar Krieviju ir sadarbība starp pierobežu rajoniem. Dialoga attīstīšana ar Pleskavas apgabala amatpersonām, biznesa un sabiedriskām organizācijām ir viens no labu kaimiņattiecību ar Krievijas Federāciju veidošanas elementiem. 2000. gada 23. februārī Latvijā viesojās Pleskavas apgabala gubernators V. Mihailovs. Tikšanās laikā Latvijas puse pauda ieinteresētību sadarbības veicināšanā ar Pleskavas apgabalu, kopīgu projektu īstenošanā pārrobežu sadarbības jomā. Svarīga loma kontaktu uzturēšanā ir Latvijas konsulātam Pleskavā un tām konkrētām aktivitātēm, ko veic Latvijas pierobežas rajonu vadība Alūksnes, Balvu un Ludzas rajonos.

Savu darbību turpināja attīstīt un pilnveidot Latvijas-Krievijas-Igaunijas pierobežas reģionu Sadarbības padome, kura strādāja pie projekta "Pleskava-Livonija-VISION – 2010". Tā ietvaros ir izstrādāts juridiskais pamats eiroreģiona izveidei un tā attīstības stratēģija.

2000. gada martā Krievijas Federācijas Ārlietu ministrijai tika iesniegti Latvijas priekšlikumi kopīgiem projektiem Ziemeļu dimensijas ietvaros, bet jūlijā divpusējais līguma projekts par pārrobežu sadarbību.

Esam ieinteresēti veicināt sakarus arī ar citiem Krievijas reģioniem. 2000. gada oktobrī Voronežā notika biznesa seminārs "Černoziemje 2000", kura darbā piedalījās Latvijas delegācija Latvijas Republikas vēstnieka KF I. Daudiša vadībā.

Seminārā Latvijas delegācija tikās ar Voronežas apgabala gubernatora vietnieku A. Sisojevu. Tika apspriesti jautājumi, kas skar starptautisko transporta koridoru

attīstību, Latvijas un Voronežas pilsētas, apgabala, kā arī citu Krievijas Melnzemes apgabalu attiecību perspektīvas. Ielūgums apmeklēt Latviju tika izteikts Saratovas apgabala gubernatoram D. Ajackovam.

LĪGUMBĀZES ATTĪSTĪBA. 2000. gadā Latvija un Krievija turpināja darbu pie starpvalstu līgumbāzes attīstības. 24.–25. februārī tika pagarināta Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanās par pārceļošanas procesa regulēšanu un pārceļotāju tiesību aizsardzību. 2000. gada aprīlī Maskavā tika parakstīta vienošanās starp “Latvijas dzelzceļu” un Krievijas Federācijas Ceļu satiksmes ministriju. Oktobrī notikušās Krievijas iekšlietu ministra V. Rušailo vizītes laikā Protokolu par sadarbību parakstīja arī abu valstu iekšlietu ministrijas.

2000. gada 26.–27. oktobrī Pleskavā notika Latvijas, Krievijas un Baltkrievijas sarunas, kuru laikā tika saskaņots līguma projekts par robežas krustpunkta noteikšanu.

Šie piemēri liecina par abu valstu interesi attiecības pilnveidot un nodrošināt tām juridisku pamatu. Latvijas valdība cer, ka 2001. gadā būs iespēja Latvijas un Krievijas līgumbāzi papildināt ar vairākiem svarīgiem līgumiem, piemēram, ar vienošanos muitas jomā, gaisa satiksmes līgumu un citiem. Latvijas un Krievijas līgumbāzes paplašināšanai Ārlietu ministrija arī turpmāk pievērsīs nopietnu uzmanību.

Nākamais gads Latvijas un Krievijas attiecībās iezīmējas ar nopietnām iestrādēm pārrobežu reģionu sadarbības intensifikācijai, iespējamu dialoga aktivizāciju starp abu valstu reģioniem, labām perspektīvām SVK darbības mehānisma pilnveidošanai, iespējām strādāt pie svarīgu divpusēju līgumu parakstīšanas. Divpusējo attiecību veidošanas neatņemama sastāvdaļa ir arī savstarpējā vizīšu apmaiņa, kuru dinamika līdz šim nav bijusi atbilstoša Latvijas-Krievijas attiecību potenciālam.

Šo iespēju izmantošana būs atkarīga no abu valstu vēlmes un gatavības veidot labas un stabilas kaimiņattiecības. Latvija kā nākotnes Eiropas Savienības dalībvalsts ir skaidri definējusi savas prioritātes attiecībās ar Krieviju un ir gatava tās īstenot. Latvija turpinās arī veidot jaunus sadarbības mehānismus ar Krievijas Federāciju, viens no tiem nākotnē varētu būt pieredzes nodošana valsts un tautsaimniecisko reformu īstenošanas jomā.

Latvijas prezidentūra Eiropas Padomē¹⁷

Latvija, kas 1995. gadā iestājās Eiropas Padomē (EP), 2000. gada novembrī pirmo reizi pārņēma Eiropas Padomes Ministru komitejas rotējošo sešu mēnešu prezidentūru.

Latvija savas prezidentūras laikā nodrošināja pēctecības principu, gan turpinot iepriekšējo prezidentūru – Īrijas, Itālijas aizsākto darbu, piemēram, institucionālo reformu jomā, gan iesaistot nākamās prezidentūras - Lihtenšteinu, Lietuvu un Luksemburgu - kopīgu mērķu un projektu realizācijā, tajā skaitā uzsākot kopīgas iniciatīvas.

Latvijas prezidentūras laikā uzņemtas divas jaunas dalībvalstis - Armēnija un Azerbaidžāna, līdz ar to palielinot dalībvalstu skaitu līdz 43. Tika uzsākts dialogs ar Dienvidslāvijas Federālo Republiku un intensificētas pirmsiestāšanās attiecības ar Bosniju-Hercogovinu. Šos procesus sekmēja arī LR ārlietu ministra Induļa Bērziņa kā Ministru komitejas priekšsēža vizītes augšminētajās valstīs.

Latvija cieši sadarbojās ar EP Parlamentāro asambleju (PA), īpaši Čečenijas jautājumā. Lai saņemtu pēc iespējas pilnīgāku informāciju par situāciju šajā reģionā, LR ārlietu ministrs vairākas reizes tikās ar PA ziņotāju par Čečeniju, Lordu Džadu. Ministrs vairākkārt izmantoja iespēju informēt PA par Ministru komitejas darbu Latvijas prezidentūras laikā – gan 2001.gada janvāra un aprīļa PA plenārsēdēs, gan PA Politiskās komitejas sanāsmē Rīgā 2000.gada decembrī. Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga uzstājās Asamblejā tās janvāra sesijā.

EP ir pagaidām vienīgā starptautiskā organizācija, kura pārstāvēta Čečenijas Republikā, tāpēc īpaši svarīgi šī pusgada laikā bija panākt EP ekspertu mandāta pagarināšanu KF Prezidenta īpašā pārstāvja Čečenijā Vladimira Kalamanova birojā. Lielā mērā pateicoties LR ārlietu ministra kā EP Ministru komitejas priekšsēža vizītei Maskavā 2001.gada janvārī, EP ekspertu mandātu izdevās ne vien pagarināt uz nākamo pusgadu (līdz 2001. gada oktobrim), bet arī paplašināt ekspertu funkcijas cilvēktiesību jomā. LR ārlietu ministrs tikās arī EP Cilvēktiesību komisāru Alvaro Gil-Roblesu, lai pārrunātu situāciju Čečenijā.

Latvijas prezidentūras laikā EP parakstīja ilgi gaidīto kopīgo deklarāciju ar Eiropas Savienību par ciešāku sadarbību starp EP un ES. Turpinājās veiksmīga sadarbība ar EDSO. Institucionālā līmenī, piemēram, "2+2" (EP un EDSO augstāko

¹⁷ 2000. gada 9. novembris – 2001. gada 11. maijs.

amatpersonu + prezidējošo valstu ārlietu ministru) tikšanās formāts tika paplašināts līdz "3+3" (piepulcinot abu organizāciju parlamentāro asambleju prezidentus). Kopīgi pasākumi, kā piemēram EP un EDSO pārstāvniecību atvēršana kopējās telpās Belgradā, vēl vairāk sekmēs abu organizāciju darba koordināciju. LR ārlietu ministrs vairākkārt aicināja KF valdību nodrošināt nepieciešamos apstākļus, lai Čečenijā visdrīzākajā laikā varētu atgriezties EDSO Atbalsta grupa. 20001.gada februārī Latvijas prezidentūra piedalījās trīspusējā – EP, ANO un EDSO - koordinācijas sanāksmē.

Neskatoties uz organizācijas finansiālajām grūtībām, Ministru komitejai izdevās panākt nepieciešamās izmaiņas EP 2001.gada budžetā, kas nodrošināja Armēnijas un Azerbaidžānas uzņemšanu, kā arī neatliekamo sadarbības projektu uzsākšanas iespēju. Grūtā diskusijā tika rasti papildus līdzekļi Eiropas Cilvēktiesību tiesas darbības normalizēšanai.

Bez aktuālo politiskās dienas kārtības jautājumu risināšanas, Latvija lielu uzmanību pievērta arī citām EP darbības jomām:

valodu politika (Eiropas Valodu gada ietvaros 2001. gada 20.-21.aprīlī Rīgā notika starptautiska multidisciplināra konference Mazās valodas 21. gadsimta Eiropā),

cilvēktiesību normu iedzīvināšana nacionālajās tiesu sistēmās (2001. gada 6. martā Rīgā notika starptautisks seminārs Eiropas Cilvēktiesību konvencija un tās tiesu prakse: piemērošana nacionālās tiesu instancēs un valsts pārvaldē),

kultūras mantojuma aizsardzība (2000. gada decembrī Rīgā notika EP kampaņas Eiropa-kopīgs mantojums noslēguma ceremonija),

Eiropas identitātes meklējumi (2001. gada 17.-18.aprīlī Strasbūrā EP ģenerālsekretāra kolokvija ietvaros notika pirmā diskusija par Eiropas identitāti, kuru turpinās Lihtenšteinas, Lietuvas un Luksemburgas prezidentūras),

pašvaldību tematika (2001. gada 3.-4.maijā Rīgā notika starptautiska ekspertu konference Vietējā demokrātija 21. gadsimta sākumā Eiropā).

Līdz ar to ir lielā mērā izpildīta Latvijas prezidentūras programma, kas tika izstrādāta 2000. gada novembrī kā ceļrādītis nākamajiem sešiem mēnešiem. LR ārlietu ministrs pēc 108. Ministru komitejas sesijas novadīšanas 2001.gada 11.maijā nodeva prezidentūru Lihtenšteinai.

Latvija turpinās aktīvi piedalīties EP darbā arī pēc prezidentūras noslēguma. Latvijas vēstnieks EP Dr. Georgs Andrejevs, kas prezidentūras laikā vadīja Ministru

vietnieku komiteju, ir aicināts turpmāk vadīt Ministru vietnieku komitejas darba grupu, kas nodarbojas ar Eiropas Savienības jautājumiem EP kontekstā.

Latvijas pagātnes mantojums un vēstures izvērtēšana

Latvijas vēsture 20. gadsimtā ir bijusi sarežģīta, pretrunīga un traģiska – tāpat kā Eiropai kopumā. Sevišķi tas attiecas uz Otrā pasaules kara laiku un desmitgadi pēc kara beigām, kad divu totalitāro lielvaru – komunistiskās PSRS un nacionālsociālistiskās Vācijas – nomainošos okupāciju apstākļos Latvijas teritorijā tika izdarīti noziegumi pret cilvēci, īstenots genocīds, notika ebreju holokausts, čigānu iznīcināšana, dažāda rakstura šķiriski un rasistiski ekscesi.

Antitotalitāri virzītās vēstures izpētes ietvaros Latvijas vēsturnieki ir aktīvi iesaistījušies Otrā pasaules kara un jo īpaši holokausta vēstures pētīšanā un izvērtēšanā. Tiek atmesti komunistu propagandas mīti un historiogrāfijas stereotipi, sāka arī tādu tēmu izpēte, kas gadu desmitiem bijušas tabu.

Latvijas pagātnes mantojuma izvērtēšana notiek apzinoties, ka vēstures skaidra, objektīva, neideoloģizēta un nepolitizēta izpratne ir nepieciešamais pamats valsts un sabiedrības virzībai uz nākotni, uz savu vietu demokrātiskā, vienotā Eiropā.

1998. gada 13. novembrī pēc Latvijas Valsts prezidenta Gunta Ulmaņa iniciatīvas tika izveidota Latvijas Vēsturnieku komisija, kuras darbā iesaistīti vietējie vēsturnieki, kā arī speciālisti no ASV, Lielbritānijas, Vācijas, Zviedrijas, Francijas, Krievijas. Komisijas internacionālais raksturs nodrošina pētījumu objektivitāti un auglīgu pieredzes apmaiņu. Komisijas mērķis ir apkopot darba grupu pētījumu gala ziņojumā "Noziegumi pret cilvēci Latvijā divu okupāciju laikā 1940.-1956. gadā".

Latvijas Vēsturnieku komisijas darbība ir atbalsojusies un izraisījusi pozitīvu interesi citās valstīs. ASV senators Toms Lantoss savas vizītes laikā Latvijā 2000. gada 5. janvārī izteica atbalstu Komisijas darba virzībai. Kongresmeņa T. Lantosa vizītes laikā kinoteātrī "Rīga" tika demonstrēta dokumentāla filma par holokaustu "Pēdējās dienas". Skatītājus uzrunāja Latvijas Valsts prezidente V. Vīķe-Freiberga.

26.–28. janvārī Stokholmā Latvijas Valsts prezidente V. Vīķe-Freiberga, izglītības ministrs M. Vītols un Vēsturnieku komisijas locekļi piedalījās starptautiskā forumā par holokaustu. Valsts prezidente uzstājās ar runu par holokausta izpēti un izpratni mūsu valstī. Notika arī nozīmīga tikšanās ar Simona Vīzentāla centra Jeruzalemē delegāciju, ko vadīja tā direktors Dr. Efraims Zurofs. Nozīmīgs solis ir Latvijas iekļaušanās darba

grupā, kas paredz starptautisku sadarbību izglītības programmu paplašināšanā holokausta jomā un mācību spēku sagatavošanā.

Kā nozīmīgs Baltijas valstu un Krievijas vēsturnieku un arhivāru zinātniskās sadarbības aktivizēšanas fakts un pamats ir atzīmējama kopēja nodomu protokola parakstīšana Maskavā 2000. gada 10. februārī par dokumentu krājuma “Padomju Savienība un Baltijas valstis (1939. gada pavasaris–1940. gada vasara)” sagatavošanu un izdošanu. No Latvijas puses nodomu protokolu parakstīja Latvijas Universitātes profesori I. Feldmanis un A. Stranga, kā arī Latvijas Valsts arhīva direktore D. Kļaviņa. Krājuma koncepcija paredz, ka atšķirīgus, diskutablus, agrāk npublicētu materiālu izvērtējumus katras dalībvalsts pārstāvji vajadzības gadījumā varēs paust atsevišķi tam paredzētos priekšvārdos.

2000. gada 9. martā Latvijas ārlietu ministrs I. Bērziņš tikās ar “Anti-Defamation League” vadību un locekļiem Ņujorkā, tos informējot par holokausta izpētes stāvokli Latvijā, Vēsturnieku komisijas darbību un apspriežot sadarbības iespējas nākotnē.

Latvijas Valsts prezidente V. Vīķe-Freiberga savas vizītes laikā ASV 2000. gada 15. maijā tikās ar Amerikas Ebreju komiteju. Prezidentes padomnieci Vēsturnieku komisijas loceklei E. Zālītei savukārt bija vērtīga, konstruktīva tikšanās ar “Anti-Defamation League” vadību 19. maijā.

2000. gada 3. aprīlī notika Latvijas Vēsturnieku komisijas otrā kopīgā tikšanās sēde Rīgā. Turpmākās darbības plāni tika apspriesti ar Latvijas Valsts prezidenti.

2000. gada 16.–17. oktobrī Rīgā notika Latvijas Vēsturnieku komisijas rīkotā gadskārtējā konference, kas šoreiz bija veltīta tēmai “Holokausta izpētes problēmas Latvijā”. Konferencē, kas tapusi sadarbībā ar Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures institūtu, Latvijas Universitātes Jūdaikas studiju centru, kā arī ar Dokumentācijas centru un muzeju “Ebreji Latvijā”, piedalījās gan pašmāju vēsturnieki, gan viesi no ASV, Krievijas, Lielbritānijas, Lietuvas, Somijas, Vācijas, Zviedrijas.

Konferenci atklāja Latvijas Valsts prezidente V. Vīķe-Freiberga, uzsverot, ka mūsu pienākums ir izpētīt pagātnes notikumus, izprast notikušā nozīmi un no tā izdarīt secinājumus. Prezidente atzīmēja, ka tagad ir pienācis vēstures pārvērtēšanas laiks, abu totalitāro režīmu noziegumu pētījumos jāatšķir patiesība no meliem, fakti no izdomas, interpretācija no dokumentiem. Jaunajai paaudzei ir jāzina patiesība par holokaustu – mūžīgo kaunu arī Latvijai¹⁸.

¹⁸ Interneta adrese: <http://www.mfa.gov.lv/ENG/NEWS/SPEECHES/VF/VF001016.htm>.

Vēsturnieku viedokļos konferencē iezīmējās zināma nevienprātība, vai totalitāro režīmu noziegumi Latvijā būtu apskatāmi atrauti viens no otra, vai arī vērtējami plašāku kontekstu un saistību ietvaros un salīdzinošās kopsakarībās. Tika pievērsta uzmanība antisemitisma "avotiem" Latvijas sabiedrībā. Ārvalstu vēsturnieki konferencē sniedza galvenokārt teorētiskus, vispārējus, apkopojošus atzinumus. Latvijas pārstāvju M. Vestermaņa, L. Dribina, A. Strangas, I. Šneideres, A. Žvinkļa, S. Bogojavlenskās un citu referātos bija jaunatklājumu un konkrētu pētījumu atspoguļojums.

Pētījumus par holokaustu un citiem sarežģītiem, traģiskiem Otrā pasaules kara posma jautājumiem Latvijā pamatā nāksies veikt mūsu pašu vēsturniekiem.

Pagātnes asās problēmas ir jāpēta ne tikai akadēmiskā līmenī, to izpētes rezultātiem un saturam ir jābūt iekļautiem izglītības un kultūras programmās. Latvijas valdība aktīvi atbalsta 20. gadsimta vēstures traģisko aspektu un norišu, tai skaitā holokausta tēmu, nostiprināšanu izglītības programmās visos skolu līmeņos.

Līdzās mācību grāmatām, kurās tiek iekļautas nodaļas un sižeti par genocīdu un holokaustu Latvijā, ir jāizceļ vēstures skolotājiem domātas rokasgrāmatas, kas publicētas un sagatavotas, izmantojot starptautisko atbalstu. Šeit jāatzīmē Eiropas vēstures skolotāju organizācijas "Euroclio" projekta "Jauni ceļi uz pagātni" ietvaros 2000. gadā izdotā Nīderlandes Ārlietu ministrijas finansētā rokasgrāmata "Ceļā uz pagātnes izpratni". Ar Eiropas Padomes un Sorosa fonda - Latvija finansiālu atbalstu 2000. gadā iznācis arī Vēstures skolotāju asociācijas veidotais krājums "Pretrunīgā vēsture".

Vēsturnieku komisijas un Vēstures skolotāju asociācijas aprūpē 2000. gada 1.–2. aprīlī Līgatnē notika seminārs 60 vēstures skolotājiem par vēstures sarežģīto, pirmkārt, holokausta jautājumu mācīšanu. Seminārā uzstājās Latvijas Valsts prezidente V. Vīķe-Freiberga. Tika uzsvērti pastāvīgu sadarbības kontaktu nepieciešamība starp vēstures pētniekiem un skolotājiem sarežģīto, pretrunīgo 20. gadsimta vēstures jautājumu kvalitatīvai pasniegšanai skolu jaunatnei.

Kopš 1998. gada Latvijas Universitātē darbojas akadēmiska institūcija – Jūdaikas studiju centrs, kur pastāv iespēja apgūt ebreju vēsturi, filozofiju, kultūru. Ir nolemts piešķirt valsts akreditētā muzeja statusu Dokumentācijas centram un muzejam "Ebreji Latvijā", kurš ar valsts finansiālu atbalstu veiks holokausta un minoritāšu vēstures pētniecības programmas.

Viens no sarežģītākajiem vēstures izvērtēšanas jomas jautājumiem ir piedalīšanās aizdomās turēto kara noziedznieku un personu, kas noziegušās pret cilvēci, apzināšanā, nozieguma faktu pārbaudīšanā, lai vainīgos sauktu pie atbildības likumā paredzētajā kārtībā – neatkarīgi no tā, kādas ideoloģijas aizsegā noziegumi ir izdarīti.

Festivālā Londonā, konferencēs un daudzos vēsturiski izglītojošos un audzinošos pasākumos Latvijā interesi un atbalsi ir guvusi dokumentālā filma “Žanis un citi” par tautā pazīstamo ebreju glābēju Žani Lipki un viņa palīgiem. 2000. gada 4. jūlijā, Ebreju tautas genocīda upuru piemiņas dienā, Bruno Rozentālam un vēl četriem ebreju glābējiem tikai piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis.

Latvijas Republikas Ārlietu ministrija 2000. gadā ir atbalstījusi Latvijas un citu valstu vēsturnieku, kā arī vēstures skolotāju sadarbības kontaktu attīstību, it īpaši Vēsturnieku komisijas aktivitāšu ietvaros, kā arī veicinājusi informācijas izplatīšanu par Latvijas vēstures pētnieku panākumiem okupāciju posma problēmu padziļinātā izvērtēšanā.

2000. gadā Ārlietu ministrija sāka izdot biļetenu angļu un krievu valodā, kurā tiek apkopota informācija par Latvijas veikumu pagātnes mantojuma izvērtēšanā. Biļetens ir publicēts Ārlietu ministrijas mājas lapā¹⁹.

Neapšaubāms un zīmīgs apliecinājums panākumiem un pareizajai pieejai totalitārisma vēstures izpētē Latvijā ir slavenā ebreju glābēja Raula Valenberga fonda godalgas piešķiršana Latvijas Valsts prezidentei V. Vīķei-Freibergai, kā arī viņas uzņemšana par šī fonda goda biedri.

Sabiedrisko attiecību organizācija Ārlietu ministrijā

Sabiedrisko attiecību organizēšanai Latvijas Republikas Ārlietu ministrijā 2000. gada martā ir radīta 4. politiskā direkcija, kuras uzdevums ir veidot ministrijas informācijas politiku, organizēt Ārlietu ministrijas sabiedrisko attiecību darbību, koordinēt Ārlietu ministrijas darbību ar citām valsts pārvaldes institūcijām informācijas politikas jomā, veidot sadarbību ar Latvijas Institūtu ārvalstu žurnālistu vizīšu Latvijā organizēšanā, kā arī pilnveidot Ārlietu ministrijas attiecības ar Latvijas nevalstiskajām organizācijām, kuru darbība ir saistīta ar Latvijas ārpolitikas prioritātēm.

---

¹⁹ Interneta adrese: <http://www.mfa.gov.lv/ENG/NEWS/NewsLetter/NL-arh.htm>.

Strukturāli 4. politiskā direkcija ir pakļauta Valsts sekretāram. Direkciju vada un darbu koordinē Valsts sekretāra vietnieks.

2000. gadā 4. politiskajā direkcijā darbojās 22 darbinieki.

Darbības virzieni:

Plāno un sagatavo priekšlikumus ministrijas vadībai par informācijas politikas un sabiedrisko attiecību darba pilnveidošanu atbilstoši Latvijas Republikas ārpolitiskajām prioritātēm.

Sagatavo priekšlikumus ministrijas vadībai par sadarbības pilnveidošanu ar citām valsts pārvaldes institūcijām, lai nostiprinātu valdības vienotu informācijas politiku.

Koordinē informatīvo darbu LR diplomātiskajās pārstāvniecībās ārvalstīs.

Preses centrs sniedz medijiem aktuālo informāciju par Ārlietu ministrijas darbību un politiku, akreditē un pilnveido dialogu ar ārzemju žurnālistiem, veido pastāvīgu Ārlietu ministra dialogu ar Latvijas žurnālistiem.

Sabiedrisko attiecību birojs sāk veidot dialogu ar atbilstošām nevalstiskām organizācijām, kā arī veic sabiedrisko attiecību darbu atbilstoši Ārlietu ministrijas darbības jomām.

Publicitātes birojs sagatavo ārlietu ministra un valsts sekretāra uzrunas un intervijas, veic rediģēšanas uzdevumus attiecībā uz ārlietu ministra publiskiem tekstiem.

Informācijas nodaļa veic Ārlietu ministrijas elektroniskās mājas lapas pilnveidošanu, elektronisko informatīvo biļetenu sagatavošanu, elektronisko adresātu datu bāzes pilnveidošanu, faktu lapu sagatavošanu.

Preses analīzes nodaļa veido ārzemju un Latvijas preses ikdienas pārskatu veidošanu, ikdienas rīta ziņu sagatavošanu un piegādi Ārlietu ministrijas adresātiem.

Ārējās kultūrpolitikas birojs iesaistās Latvijas kultūras vērtību prezentācijas rīkošanā ārzemēs, piedalās ārpolitiski nozīmīgu izstāžu un kultūras pasākumu organizēšanā Latvijā un ārvalstīs.

Bibliotēkas darbinieki nodrošina Ārlietu ministrijas darbinieku apgādi ar Latvijas un ārzemju preses izdevumiem, veic nepieciešamās specializētās literatūras meklēšanu un piegādi, kā arī pilnveido Ārlietu ministrijas bibliotēkas darbību.

Divpusējie līgumi (spēkā no 2000. gada)

Līgums	Parakstīšanas datums	Spēkā stāšanās	Darbības termiņš	Publikācija oficiālajā laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"
Latvijas Republikas un Amerikas Savienoto Valstu konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem	15.01.1998.	30.12.1999; piemērošana no 01.01.2000	beztermiņa	Nr. 153/154, 27.05.1998.
Latvijas Republikas valdības un Austrijas Republikas federālās valdības līgums par personu, kas nelegāli ieceļojušas vai nelegāli uzturas, atpakaļuzņemšanu (Atpakaļuzņemšanas līgums)	08.06.2000.	01.09.2000.	beztermiņa	nav publicēts
Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības vienošanās par Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto valstu valdības līguma par sadarbību zinātnes un tehnoloģijas jomā turpināšanu	noslēgta notu apmaiņas ceļā	07.09.2000.	5 gadi	Nr. 78, 07.07.1994; Nr. 88, 30.07.1994.
Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības protokols par Baltijas bataljona štāba un Baltijas bataljona personāla statusu	16.04.1998.	18. 08.2000.	beztermiņa	Nr. 194/195, 02.07.1998.
Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības līgums par kopējās izglītības telpas izveidi starp Baltijas valstīm vispārējā vidējā un profesionālajā izglītībā (līdz augstākās izglītības pakāpei)	10.07.1998.	16.07.2000.	beztermiņa	Nr. 182/183, 23.05.2000.
Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības vienošanās par Baltijas Aizsardzības koledžu	12.06.1998.	18.02.2000.	beztermiņa	Nr. 92/95, 24.03.1999.
Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības nolīgums par tirdzniecības kuģošanu	15.04.1999.	19.01.2000.	beztermiņa	Nr. 22/23, 26.01.2000.
Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības protokols par Baltijas aizsardzības koledžas un tās personāla statusu	14.06.1999.	17.02.2000.	beztermiņa	Nr. 325/327, 05.10.1999.

Latvijas Republikas valdības un Baltkrievijas Republikas valdības nolīgums par nosacījumiem Baltkrievijas Republikas kravu tranzītam, izmantojot Latvijas Republikas ostas un citu transporta infrastruktūru	09.11.1999.	26.05.2000.	beztermiņa	Nr. 29/30, 01.02.2000.
Latvijas Republikas valdības un Bulgārijas Republikas valdības nolīgums par gaisa satiksmi	19.05.1999.	15.03.2000.	beztermiņa	Nr. 73/75, 03.03.2000.
Latvijas Republikas valdības un Čehijas Republikas valdības līgums par savstarpēju klasificētās informācijas aizsardzību	16.10.2000.	01.01.2001.	beztermiņa	Nr. 413/417.17.11.2000.
Latvijas Republikas valdības un Dānijas Karalistes valdības līgums par diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību, kā arī pārstāvniecību starptautiskajās organizācijās darbinieku apgādājamo personu nodarbinātību rezidences valstī	noslēgts notu apmaiņas ceļā	20.06.2000.	beztermiņa	Nr. 250/251, 05.07.2000.
Latvijas Republikas valdības un Grieķijas Republikas valdības līgums par ekonomisko un tehnoloģisko sadarbību	17.03.1999.	26.04.2000.	Beztermiņa	Nr. 154/157, 03.05.2000.
Latvijas Republikas valdības un Gruzijas valdības nolīgums sakaru jomā	05.07.2000.	05.07.2000.	beztermiņa	nav publicēts
Latvijas Republikas valdības un Horvātijas Republikas valdības līgums par sadarbību kultūrā	22.10.1999.	23.02.2000.	beztermiņa	Nr. 76/77, 07.03.2000.
Latvijas Republikas valdības un Igaunijas Republikas valdības līgums par savstarpēju klasificētās informācijas aizsardzību	26.05.2000.	11.08.2000.	beztermiņa	Nr. 318/320,13.09.2000.
Latvijas Republikas valdības un Japānas valdības līgums par savstarpējo atteikšanos no vīzām	16.02.2000.	01.04.2000.	beztermiņa	Nr.102/104, 21.03.2000.
Latvijas Republikas valdības un Kanādas valdības līgums par diplomātisko pārstāvniecību un konsulāro iestāžu darbinieku apgādājamo personu nodarbinātību	noslēgts notu apmaiņas ceļā	30.05.2000.	beztermiņa	Nr. 230/232, 20.06.2000.
Latvijas Republikas valdības un Ķīnas Tautas Republikas valdības nolīgums par civilo gaisa satiksmi	04.03.1999.	01.02.2000.	beztermiņa	Nr. 197, 17.06.1999.
Latvijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības līgums par savstarpēju klasificētās informācijas aizsardzību	26.05.2000.	06.11.2000.	beztermiņa	Nr. 413/417, 17.11.2000.
Latvijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības nolīgums par sadarbību meklēšanā un glābšanā uz jūras	08.09.2000.	22.12.2000.	beztermiņa	Nr. 235/237, 01.12.2000.
Latvijas Republikas valdības un Maltas valdības konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas	22.05.2000.	24.10.2000.	beztermiņa	Nr. 368/369, 19.10.2000.

novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem				
Latvijas Republikas valdības un Moldovas Republikas valdības līgums par ieguldījumu veicināšanu un savstarpēju aizsardzību	22.09.1999.	14.04.2000.	beztermiņa	Nr. 378/380, 16.11.1999.
Latvijas Republikas valdības un Polijas Republikas valdības nolīgums par jūras transportu	27.10.1999.	09.03.2000.	beztermiņa	Nr. 29/31, 01.02.2000.
Latvijas Republikas valdības un Singapūras Republikas valdības nolīgums par gaisa satiksmi	06.10.1999.	03.01.2000.	beztermiņa	Nr. 446/451, 30.12.1999.
Latvijas Republikas valdības un Singapūras Republikas valdības līgums par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma nodokļiem	06.10.1999.	18.02.2000.	beztermiņa	Nr. 444/445, 29.12.1999.
Latvijas Republikas un Slovākijas Republikas konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem	11.03.1999.	12.06.2000. (piemērošana no 01.01.2001)	beztermiņa	Nr. 223, 08.07.1999.
Latvijas Republikas valdības un Slovēnijas Republikas brīvās tirdzniecības līgums	22.04.1996.	01.08.2000.	beztermiņa	Ziņ. Nr. 16, 22.08.1996.
Latvijas Republikas valdības un Slovēnijas Republikas valdības līgums par starptautiskajiem pārvadājumiem	26.05.1998.	16.04.2000.	beztermiņa	Nr. 40, 11.02.1999.
Latvijas Republikas un Somijas Republikas sociālās drošības līgums	11.05.1999.	01.06.2000.	beztermiņa	Nr. 378/380, 16.11.1999.
Latvijas Republikas un Spānijas Karalistes līgums par abpusēju vīzu režīma atcelšanu	09.03.1999.	31.01.2000.	beztermiņa	Nr. 131/132, 29.04.1999.
Latvijas Republikas valdības un Turcijas Republikas brīvās tirdzniecības līgums	16.06.1998.	01.07.2000.	beztermiņa	Nr. 88/91, 23.03.1999.
Latvijas Republikas un Turcijas Republikas valdības vienošanās par sadarbību militāro mācību jomā	30.06.1999.	28.07.2000.	beztermiņa	Nr. 250/251, 05.07.2000.
Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta nolīgums par sadarbību tūrisma jomā	24.02.2000.	24.02.2000.	beztermiņa	Nr. 102/104, 21.03.2000.
Latvijas Republikas valdības un Ukrainas Ministru kabineta nolīgums par sadarbību dzelzceļa transporta jomā	26.02.1998.	31.03.2000.	beztermiņa	Nr. 90/91, 10.03.2000.

Starptautiskie daudzpusējie līgumi (spēkā no 2000. gada)

Datums	Pilsēta	Līgums	Spēkā stāšanās datums	Ratifikācijas datums	Normatīvais akts
1953. gada 17. oktobris	Brisele	Protokols par Eiropas Transporta ministru konferenci	24.05.2000.	14.02.1995.	MK20 rīkojums
1954. gada 28. septembris	Ņujorka	Konvencija par bezvalstnieku statusu	06.02.2000.	16.09.1999.	S21 likums
1959. gada 1. jūlijs		Nolīgums par Starptautiskās atomenerģijas aģentūras privilēģijām un imunitātēm	05.01.2000.	04.11.1999.	S likums
1967. gada 24. aprīlis	Strasbūra	Konvencija par bērnu adopciju	14.10.2000.	16.03.2000.	S likums
1971. gada 4. maijs	Hāga	Konvencija par ceļu satiksmes negadījumiem piemērojamo likumu	15.10.2000.	15.06.2000.	S likums
1980. gada 9. maijs	Berne	Konvencija par starptautiskajiem dzelzceļa pārvadājumiem	01.09.2000.	03.06.1999.	S likums
1980. gada 25. oktobris	Hāga	Konvencija par tiesu starptautisko pieejamību	01.03.2000.	04.11.1999.	S likums
1988. gada 11. novembris	Londona	Starptautiskās konvencijas par cilvēku dzīvības aizsardzību uz jūras protokols	03.02.2000.	04.03.1999.	S likums
1989. gada 28. aprīlis	Londona	Starptautiskā glābšanas konvencija	17.03.2000.	03.02.1999.	MK rīkojums
1989. gada 27. jūnijs	Madride	Madrides Nolīguma par preču zīmju starptautisko reģistrāciju protokols	05.01.2000.	02.09.1999.	S likums
1999. gada 1. maijs	Strasbūra	Pretkorupcijas Starpvalstu grupas statūti	26.07.2000.	15.06.2000.	S likums

Diplomātisko attiecību nodibināšana

2000. gadā (25.10.2000.) Latvijai bija diplomātiskās attiecības ar 126 valstīm. No jauna 2000. gadā tika nodibinātas diplomātiskās attiecības ar Bahreinu (27.03.2000), Brunejas Sultanātu (14.07.2000.) un Sanmarīno (07.03.2000.)

²⁰ Latvijas Republikas Ministru kabinets

²¹ Latvijas Republikas Saeima

PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS PAAUGSTINĀŠANA

Ārlietu ministrijas Mācību centra 2000. gadā organizēto kursu vidū kā nozīmīgākie jāpiemin trīs mācību kursi.

"Atbalsta kurss pirms dienesta ārzemēs" notika no 13. līdz 28. aprīlim. Kursa programmā tika iekļauts plašs praktisko un teorētisko jautājumu loks, pamatā aptverot visas ārlietu dienesta darbības jomas ārvalstīs, piemēram, lekcijas par šādām tēmām: "Diplomātiskā darba metodes", "Sabiedriskās attiecības. Teorija un vēstniecības prakse", "Adaptācija jaunā vidē. Psiholoģiskie aspekti", "Lietišķā etiķete", "Latvijas tēla veidošana" u.c.

No 25. septembra līdz 6. oktobrim Mācību centrā notika ikgadējais "Ievadkurss jaunajiem Ārlietu ministrijas darbiniekiem", kura programmā tradicionāli tiek iekļauti priekšlasījumi par ministrijas struktūru, funkcijām, personāla attīstību, lietvedību, diplomātisko saraksti, informācijas apriti, kā arī ārpolitikas tēmām un aktualitātēm, protokolu, starptautiskajām tiesībām, cilvēktiesībām, Latvijas ārējo ekonomisko politiku, konsulāro darbu u.c.

2000. gada otrajā pusgadā Mācību centrs sadarbībā ar Vidzemes augstskolas mācību spēkiem, ASV vēstniecību un ASV Informācijas resursu centru Rīgā pirmo reizi izstrādāja un sekmīgi īstenoja tālmācības programmu "Sabiedrisko attiecību mācību programma diplomātiem (SAMP)". Programmas mērķis bija sniegt pamatzināšanas sabiedriskajās attiecībās, iepazīstināt ar sabiedrisko attiecību veidošanas specifiku ārlietu dienestā, pilnveidot dalībnieku publiskās runas un diskusijas prasmes, dot programmas dalībniekiem iespēju iztirzāt Latvijas tēla veidošanas un uztveres problemātiskos jautājumus. Tālmācības programma noslēdzās 2001. gada maijā.

Ārlietu ministrijas darbinieki kvalifikācijas celšanas nolūkos ir apmeklējuši Valsts administrācijas skolas (VAS) rīkotos mācību kursus. 2000. gadā populārākie VAS kursi bijuši šādi - Darba tiesības, ES pamatnostādnes, ES reģionālā politika, Etiķete, Kā runāt ar žurnālistu, Komandas veidošana, Konflikta psiholoģija, Neverbālās komunikācijas efekti, Politikas analīze, Politiskā sistēma un likumdošana Latvijā, Pretmanipulācijas tehnika, Problemātiskie darbinieki un klienti, Projektu vadīšana, Publiskā runa un prezentācija, Reklāma, Saskarsmes psiholoģija, Stratēģiskā vadīšana, Stresa vadīšana, Telefonsarunu psiholoģija, Valsts un politika, kā arī dažādi praktiskie kursi darbam ar datoru un citu biroja tehniku.

LATVIJAS REPUBLIKAS DIPLOMĀTISKĀS PĀRSTĀVNICĪBAS 2000. GADĀ²²

	Diplomātiskās pārstāvniecības	Atvēršanas laiks (mēnesis, gads)	Vēstnieks (diplomātiskās pārstāvniecības vadītājs)	Iecelšana amatā (diena, mēnesis, gads)
1.	Pastāvīgā pārstāvniecība ANO Ņujorkā	12.1991.	Jānis Priedkalns	28.10.1997.
2.	Vēstniecība ASV	10.1991.	Aivis Ronis	24.03.2000.
3.	Vēstniecība Austrijas Republikā	10.1992.	Elita Kuzma	14.09.2000.
4.	Delegācija EDSO	09.1992.	Edgars Skuja (delegācijas vadītājs, padomnieks)	01.09.1998.
5.	Vēstniecība Baltkrievijas Republikā	09.1992.	Egons Neimanis (pilnvarotais lietvedis)	01.02.2000.
6.	Vēstniecība Beļģijas Karalistē	02.1992.	Aivars Groza	28.09.2000.
7.	Vēstniecība Čehijas Republikā	02.1993.	Aija Odiņa ²³	19.11.1997.
8.	Vēstniecība Dānijas Karalistē	11.1992.	Aivars Baumanis ²⁴	02.06.1998.
9.	Pastāvīgā pārstāvniecība Eiropas Padomē	04.1995.	Georgs Andrejevs	27.04.1998.
10.	Pārstāvniecība Eiropas Savienībā	02.1992.	Andris Piebalgs	03.02.1998.

²² 2000. gada 15. decembris.

²³ Nerezidējošā vēstniece Horvātijas Republikā.

²⁴ Nerezidējošais vēstnieks Islandes Republikā.

11.	Vēstniecība Francijas Republikā	12.1991.	Sandra Kalniete ²⁵	22.04.1997.
12.	Vēstniecība Grieķijas Republikā	02.1998.	Mārtiņš Lācis	26.07.1999.
13.	Vēstniecība Igaunijas Republikā	11.1990.	Gints Jegermanis	10.02.1998.
14.	Vēstniecība Itālijas Republikā	04.1995.	Mārtiņš Perts ²⁶	14.05.1997.
15.	Vēstniecība Izraēlā	08.1994.	Jānis Lovniks	20.01.2000.
16.	Vēstniecība Kanādā	09.1994.	Jānis Lūsis	04.08.1998.
17.	Vēstniecība Krievijas Federācijā	01.1991.	Imants Daudišs	20.09.1997.
18.	Vēstniecība Ķīnas Tautas Republikā	07.1998.	Einars Semanis	03.12.1999.
19.	Vēstniecība Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē	08.1990.	Normans Penke ²⁷	14.01.1997.
20.	Vēstniecība Lietuvas Republikā	09.1990.	Maira Mora	01.09.2000.
21.	Pārstāvniecība Ziemeļatlantijas līguma organizācijā (NATO)	10.1994.	Imants Lieģis	02.01.2000.
22.	Vēstniecība Nīderlandes Karalistē	01.1998.	Kārlis Eihenbaums ²⁸	26.11.1999.
23.	Vēstniecība Norvēģijas Karalistē	10.1996.	Normunds Popens	06.06.2000.
24.	Konsulāts Krievijas Federācijā (Pleskava)	08.1993.	Artūrs Leicis (konsuls)	12.11.2000.
25.	Vēstniecība Polijas Republikā	12.1992.	Aivars Vovers ²⁹	04.01.1998.
26.	Vēstniecība Portugāles Republikā	12.1997.	Rolands Lappuķe	14.09.1999.

²⁵ Vēstniece UNESCO.

²⁶ Pastāvīgais pārstāvis ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijā.

²⁷ Nerezidējošais vēstnieks Īrijā.

²⁸ Pastāvīgais pārstāvis Ķīnisko ieroču aizliegšanas organizācijā.

²⁹ Nerezidējošais vēstnieks Bulgārijas Republikā.

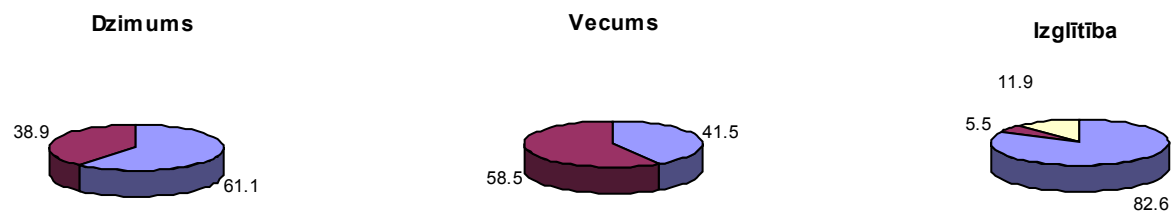
27.	Vēstniecība Somijas Republikā	12.1991.	Valdis Krastiņš	01.06.2000.
28.	Vēstniecība Spānijas Karalistē	03.1994.	Oļģerts Pavlovskis	09.09.1997.
29.	Ģenerālkonsulāts Krievijas Federācijā (Sanktpēterburga)	03.1993.	Juris Audariņš (ģenerālkonsuls)	15.05.2000.
30.	Vēstniecība Ukrainā	09.1992.	-	-
31.	Vēstniecība Uzbekistānas Republikā	11.1992.	Artūrs Puga	18.10.1999.
32.	Konsulāts Baltkrievijas Republikā	01.1994.	Inese Kīna (konsuls)	01.07.2000.
33.	Vēstniecība Vācijas Federatīvajā Republikā	07.1992.	Andris Teikmanis	04.02.1998.
34.	Vēstniecība Zviedrijas Karalistē	02.1992.	Jānis Dripe	09.07.1996.
35.	Pastāvīgā pārstāvniecība ANO Ženēvā	01.1993.	Jānis Kārkliņš	14.08.2000.

Nerezidējošie vēstnieki:

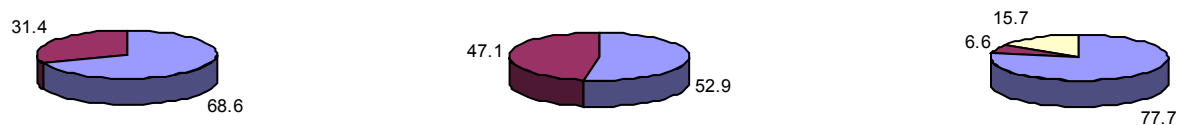
1. Andris Vilcāns, Ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Ēģiptes Arābu Republikā.
2. Atis Sjanītis, Ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Neatkarīgajā militārajā un hospitālajā Maltas bruņinieku ordenī, kā arī pie Svētā Krēsla.
3. Ivars Pundurs, Ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Turcijas Republikā.

PERSONĀLA SASTĀVS ĀRLIETU MINISTRIJĀ UN DIPLOMĀTISKAJĀS PĀRSTĀVNICĪBĀS 2000. GADĀ³⁰

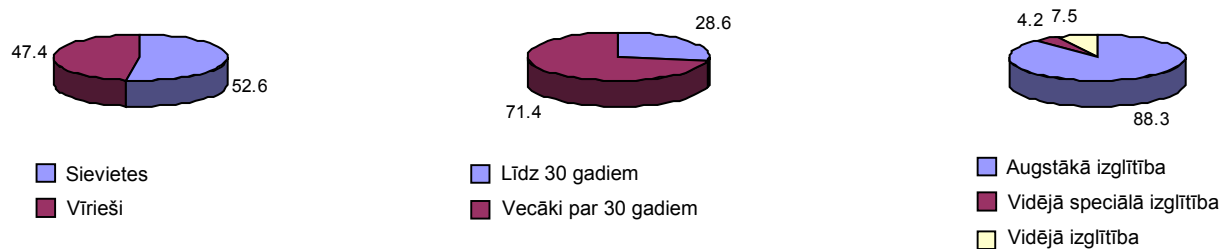
KOPĀ ĀRLIETU MINISTRIJAS SISTĒMĀ (kopējais darbinieku skaits – 455)

CENTRĀLAJĀ APARĀTĀ (kopējais darbinieku skaits – 242)

PĀRSTĀVNICĪBĀS ĀRVALSTĪS (kopējais darbinieku skaits – 213)

³⁰ Situācija 2000. gada 20. decembrī.

IEKŠĒJAIS AUDITS

2000. gadā turpinājās iekšējā audita sistēmas izveidošanas un pilnveidošanas darbs. Tika pārstrādāts un papildināts Inspektorāta nolikums, iekļaujot tajā ministrijas centrālā aparāta auditēšanai nepieciešamās normas. Atklātā konkursa rezultātā 2000. gada maijā amatam tika apstiprināts Inspektorāta padomnieks, kura galvenais uzdevums ir veikt iekšējo auditu ministrijas centrālajā aparātā.

2000. gadā tika izstrādāts *Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas stratēģiskais audita plāns 2000. – 2004. gadam*, kura darbības laikā ir plānots auditēt 47 ministrijas sistēmas, kā arī periodiski veikt inspekcijas visās Latvijas Republikas diplomātiskajās pārstāvniecībās. Pamatojoties uz šo plānu, tika izstrādāts un īstenots Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas audita plāns 2000. gadam. Saskaņā ar to ir veikti 6 auditi:

- Dokumentu plūsmas organizācija un kontrole;
- Komandējumu un dienesta braucienu izdevumu plānošana un kontrole;
- Darba drošība un veselības aizsardzība;
- Drošība;
- Diplomātiskais un kurjerpasts;
- Ceļojumu un dienesta apdrošināšana.

2000. gadā veiktas inspekcijas vēstniecībās Austrijā, Spānijā, pārstāvniecībās ANO Ņujorkā un Ženēvā, kā arī EDSO delegācijā Vīnē. Finanšu pārbaudes ir notikušas vēstniecībās Baltkrievijā, Vācijā, Itālijā un Portugālē.

2000. gadā turpinājās iekšējo auditoru apmācība PHARE projekta ietvaros. Projektu noslēdzot, tika dots pozitīvs ekspertu novērtējums iekšējā audita sistēmas attīstībai Latvijas Republikas Ārlietu ministrijā.

RESURSI

2000. gada budžets pa programmām

Ārlietu ministrija	Ls 12 558 785
--------------------	---------------

Tai skaitā:

Apakšprogramma "Centrālais aparāts"	Ls 1 734 435
Apakšprogramma "Diplomātiskās misijas ārvalstīs"	Ls 9 130 833
Apakšprogramma "Latvijas pilnvarotā pārstāvja darbība Skrundas RLS"	Ls 890
Apakšprogramma "Konsulārais nodrošinājums"	Ls 60 000
Programma "Iemaksas starptautiskajās organizācijās"	Ls 1 341 040
Programma "Nodrošinājums delegācijai sarunām ar ES"	Ls 291 587

Diplomātisko pārstāvniecību budžets

2000. gada budžets						
Nr.p.k.	Pārstāvniecība	Diplomātu skaits	Kopā budžets Ls	t.sk. kārtējie izdevumi Ls	t.sk. kapitālie izdevumi un investīcijas	Procenti no kopējā budžeta
1.	Ģenerālkonsulāts Sanktpēterburgā	3	196 940	177 440	19 500	2.11%
2.	Konsulāts Pleskavā	2	66 191	61 541	4 650	0.71%
3.	Konsulāts Vitebskā	2	57 957	56 687	1 270	0.62%
4.	Pārstāvniecība ANO Ņujorkā	4	195 358	195 358	0	2.10%
5.	Pārstāvniecība ANO Ženēvā	5	223 602	208 802	14 800	2.40%
6.	Pārstāvniecība EP Strasbūrā	4	162 772	160 342	2 430	1.75%
7.	Pārstāvniecība ES Briselē	5	227 345	226 695	650	2.44%
8.	Pārstāvniecība NATO Briselē	3	121 725	120 775	950	1.31%
9.	Vēstniecība ASV	7	2 321 958	319 199	2 002 759	24.90%
10.	Vēstniecība Austrijā	7	431 880	415 024	16 856	4.63%
11.	Vēstniecība Baltkrievijā	3	96 941	95 316	1 625	1.04%
12.	Vēstniecība Beļģijā	4	160 254	159 354	900	1.72%
13.	Vēstniecība Čehijā	4	153 740	136 940	16 800	1.65%
14.	Vēstniecība Dānijā	3	185 863	184 013	1 850	1.99%
15.	Vēstniecība Francijā	6	220 065	218 165	1 900	2.36%
16.	Vēstniecība Grieķijā	2	110 668	110 288	380	1.19%
17.	Vēstniecība Igaunijā	5	146 290	144 120	2 170	1.57%
18.	Vēstniecība Itālijā	4	179 044	178 494	550	1.92%
19.	Vēstniecība Izraēlā	3	226 296	176 896	49 400	2.43%
20.	Vēstniecība Kanādā	4	186 112	168 542	17 570	2.00%
21.	Vēstniecība Krievijas Federācijā	18	511 911	508 411	3 500	5.49%
22.	Vēstniecība Ķīnā	3	194 803	183 323	11 480	2.09%
23.	Vēstniecība Lielbritānijā	5	195 469	188 819	6 650	2.10%
24.	Vēstniecība Lietuvā	4	108 798	108 228	570	1.17%
25.	Vēstniecība Nīderlandē	2	152 612	149 962	2 650	1.64%
26.	Vēstniecība Norvēģijā	3	136 213	132 413	3 800	1.46%
27.	Vēstniecība Polijā	4	117 791	116 611	1 180	1.26%
28.	Vēstniecība Portugālē	3	150 863	148 493	2 370	1.62%
29.	Vēstniecība Somijā	4	174 533	169 143	5 390	1.87%
30.	Vēstniecība Spānijā	3	144 628	144 428	200	1.55%
31.	Vēstniecība Ukrainā	5	200 674	198 974	1 700	2.15%
32.	Vēstniecība Uzbekistānā	4	106 550	104 200	2 350	1.14%
33.	Vēstniecība Vācijā	9	332 152	332 152	0	3.56%
34.	Vēstniecība Zviedrijā	7	295 699	295 549	150	3.17%
	Centralizētie izdevumi		829 713	818 713	11 000	8.90%
	Kopā:	154	9 323 410	7 113 410	2 210 000	100.00%

INFORMĀCIJA PAR VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMU

Aktīvi un pasīvi (kopsavilkuma bilance latos)

Nr.p.k.		2000. gads	
		Gada sākumā	Gada beigās
1.	<i>Aktīvi:</i>	15 388 640	24 544 173
1.1.	ilgtermiņa ieguldījumi	14 755 766	24 062 162
	t.sk.		
	nemateriālie ieguldījumi	0	27 474
	pamatlīdzekļi	12 042 795	21 893 819
	inventārs	2 712 971	175 816
	ilgtermiņa finansu ieguldījumi	0	1 965 053
1.2.	apgrozāmie līdzekļi	632 874	482 011
2.	<i>Pasīvi:</i>	15 388 640	24 544 173
2.1.	pašu kapitāls	15 128 184	24 180 940
	t.sk.		
	pamatlīdzekļu fonds	14 612 436	17 986 298
	inventāra fonds	143 330	175 816
	līdzdalības kapitāla fonds	0	1 965 053
	iepriekšējo budžeta gada izpildes rezultāts	372 418	4 053 773
2.2.	kreditori (t.sk. nodokļi un nodevas)	260 456	363 234

Valsts pamatbudžeta līdzekļu izlietojums (latos)

Nr.p.k.		1999. gads	2000. gads	
		(faktiskā izpilde)	Apstiprinātā tāme	Kases izpilde
1.	Ieņēmumi kopā	12 683 336	12 558 785	12 420 363
1.1.	Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	11 393 663	12 199 250	12 199 250
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi	1 289 673	275 900	179 469
1.3.	Ārvalstu finansu palīdzība	-	83 635	41 644
2.	Izdevumi (kopā):	12 710 959	12 758 649	12 449 585
2.1.	Uzturēšanās izdevumi (kopā)	10 395 008	10 421 349	10 113 017
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	8 707 684	9 080 309	8 771 977
2.1.3.	Subsīdijas un dotācijas	1 687 324	1 341 040	1 341 040
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā):	2 315 951	2 337 300	2 336 568
2.2.1.	Kapitālie izdevumi	265 776	337 300	336 568
	t.sk.			
2.2.1.1.	Kapitālais remonts	114 175	-	-
2.2.4.	Investīcijas	1 936 000	2 000 000	2 000 000

Iemaksas starptautiskajās organizācijās (latos)

Nr.p.k.		2000. gadā
1.	ANO	864 155
2.	UNESCO	210 120
3.	Pasaules Tirdzniecības organizācija	24 239
4.	Baltijas jūras valstu padome	21 427
5.	Hāgas privāttiesību konference	1 694
6.	Eiropas Padome	126 967
7.	Eiropas Padomes jaunatnes fonds	1 617
8.	EDSO	68 486
9.	Kodolizmēģinājumu aizlieguma sagatavošanas komisija CTBTO	6 909
10.	UNESCO WHF - Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzības fonds	372
11.	Pasaules pretrasisma konference	3 114
12.	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Baltijas Reģionālā programma	11 940
	Kopā:	1 341 040

Ārlietu ministrijas nodarbinātība

	1999. gads	2000. gads	
	(faktiskā izpilde)	Apstiprinātā tāme	Kases izpilde
Štata vietu skaits	394	-	471
Vidējā darba alga mēnesī (latos)	189	-	185

KONSULĀRAJĀ DEPARTAMENTĀ SNIEGTIE KONSULĀRIE PAKALPOJUMI UN IEKASĒTĀS KONSULĀRĀS UN VALSTS NODEVAS 2000. GADĀ

Par konsulāro pakalpojumu sniegšanu Ārlietu ministrijas Konsulārajā departamentā 2000. gadā ir iekasēta valsts nodeva 1 520 616.42 Ls (3 549 133.65 USD) apmērā un konsulārā nodeva 3200.06 Ls (86 572.12 USD) apmērā (skat. tabulu 1).

Valsts nodeva par dokumentu īstuma apliecināšanu saskaņā ar Hāgas 05.10.1961. konvenciju Par ārvalstu publisko dokumentu legalizācijas prasības atcelšanu Konsulārajā departamentā tika iekasēta 6364 gadījumos, bet par legalizāciju – 1123 gadījumos.

Konsulārā nodeva Konsulārajā departamentā tika iekasēta par:

- (1) 706 dokumentu izprasīšanu no ārvalstu kompetentajām iestādēm Latvijas Republikas fizisko un juridisko personu uzdevumā;
- (2) 409 pakalpojumiem ārvalstu ieceļošanas vīzu saņemšanai Latvijas Republikas juridisko personu komandētiem darbiniekiem ārvalstu diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs;
- (3) materiālās palīdzības sniegšanu Latvijas Republikas pilsoņiem ekstremālās situācijās 160 gadījumos;

Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs valsts nodeva tiek iekasēta par Latvijas Republikas vīzu izsniegšanu, dokumentu īstuma apliecināšanu, civilstāvokļa aktu reģistrāciju, notariālajiem pakalpojumiem, uzturēšanās atļauju noformēšanu, Latvijas Republikas pilsoņu pasu noformēšanu.

Konsulārā nodeva Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās ārvalstīs tiek iekasēta par dokumentu izprasīšanu, izziņu sagatavošanu, atgriešanās apliecības noformēšanu, notariālo darbību veikšanu ārpus pārstāvniecībām, dokumentu tulkošanu un par dokumentu noformēšanu un pārsūtīšanu.

Tabula 1.

Valsts	Valsts nodeva gadā	Konsulārā nodeva gadā
ASV	18689	11660
Austrija	10397.3	1669.58
Baltkrievija	287695	2960
Beļģija	2423.79	657.13
Čehija	7970.59	449.22
Dānija	12989.15	760.3
Francija	5906.66	1767.69
Grieķija	369.54	224.23
Igaunija	340	1840
Itālija	3016.6	1714.46
Izraēla	43375.98	580.39
Kanāda	17458.44	6097.64
Krievija (Maskava)	986 795	7230
Kīna	1039	0
Lielbritānija	18401.49	4727.96
Lietuva	224675	940
Nīderlande	4377.07	1 044.04
Norvēģija	3472.7	1309.3
Polija	17 755	1720
Portugāle	598.32	201.6
Somija	15546.73	2973.4
Spānija	1349.2	713.52
Ukraina	252 360	2420
Uzbekistāna	14165	260
VFR	29804.19	22172.16
Zviedrija	66564.2	2634.5
Sanktpēterburga	414840	2690
Pleskava	970 750	2260
Vitebska	116 009	2895
KOPĀ (USD)	3 549 133.65	86 572.12

ĀRLIETU MINISTRIJAS STRUKTŪRA

